

**Vízia spoločných postupov pri budovaní moderného
pôdohospodárstva v horizonte roku 2035**

Príloha 4

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Metodický postup k analýze efektívnosti vynaložených neinvestičných a investičných podpôr v sledovaných vertikálach.

Hlavné prístupy ekonomického modelu zameraného na efektívnosť.

Model

1. Ekonomický model je zložený zo základných ekonomických ukazovateľoch poľnohospodárskych podnikov, na základe ktorých je možné napočítať efektívnosť vložených finančných prostriedkov /podpôr a dotácií/ viazaných na príslušnú vertikálu. Obsahuje ukazovatele potrebné k modelovaniu výnosovo-nákladových vzťahov, stav a vývoj celkového majetku a vlastného imania vo vývojovom rade minulých rokov i v simulovaní budúceho vývoja.
2. Model je založený na časovom sledovaní minulého vývoja ekonomických ukazovateľov od roku 2015 do roku 2020, vytvorení priemernej základne pre ďalší vývoj /2021/ a simulovania budúceho vývoja v rokoch 2022/2027.
3. Výber vstupných údajov bol vykonaný z databáz Informačných listov MPRV SR s výskytom respondentov v danej vertikále, to znamená poľnohospodárskych podnikov, ktorých ekonomika sa vytvára nie len z danej vertikály, ale z celej štruktúry pestovaných plodín. Tento prístup je odôvodnený faktom, že žiadna vertikála sa ekonomicky nevyvíja samostatne, ale vždy v plnom výrobnom-ekonomickom prostredí podniku. Následne bol vykonaný prepočet na celý rozmer vertikály v SR. Model pracuje so stálymi cenami, okrem roku 2022, kde je predpokladaný cenový rast rastlinných komodít /cca do 5% zvýšenie výnosov vždy za celý súbor/.
4. Modelovanie budúceho vývoja :
 - a/ Základný vývoj /simulácia/ v rokoch 2022/2027 bol v prvom kroku vykonaný za použitia koeficientov organického rastu výnosov a nákladov tempom 1,5 -2% ročne, s tým, že do roku 2022 bol zabudovaný cenový skok 3-5 %, vyplývajúci z dopadov cien roku 2021. Do ostatných rokov tento cenový vplyv bol eliminovaný alikvotným zvýšením nákladov. Do vývoja nie je zapracovaný ekonomický vplyv zámerov iných vertikál, preto aby sa zobrazil účinok skúmanej vertikály.
 - b/ Do modelu boli následne zapracované relevantné vplyvy navrhované vertikálou /dosahy zvýšenia tržieb na výnosy, návrhy na neinvestičné podpory, navrhované investície a ekvivalenty investičných dotácií, ostatné návrhy/.
 - c/ Následne boli nastavené vplyvy na potrebu úverov, narátané odpisy a dosahy zvýšených úrokov z objemu finančných prostriedkov ako spoluúčasti na pomernú časť investícií na úrokové náklady ako prvky vstupujúce do nákladov celkom a usporiadaná celá výsledovka súboru vrátane ukazovateľov EBITDA, ROE, ROA, rentability nákladov.

Výstupom z modelu je simulovaný ekonomický vývoj každého súboru podnikov, v ktorom sa nachádza príslušná vertikála. Súčasne tento vývoj je obrazom organického vývoja súboru ukazovateľov poľnohospodárskych podnikov a ekonomického vplyvu príslušnej vertikály, determinovaný dosahmi ukazovateľov vzťahujúcich sa len k príslušnej vertikále.

Súborom poľnohospodárskych podnikov sa rozumie aproximovaná (prepočítaná) hodnota na súbor podnikov z Informačných listov MPRV SR.

Zámery z Koncepcie sú premietnuté do modelu.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála cukrová repa

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnom účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestovali komoditu v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

Opatrenia so všeobecnou platnosťou:

1. Posilnenie vertikálnej a horizontálnej spolupráce
2. Rozšírenie pestovateľských plôch na 24 500 ha
3. Použitie osív a vysokou úrovňou výnosnosti a odolnosťou proti suchu
4. Navýšenie produkcie cukrovej repy na 240 000 – 250 000 t na zabezpečenie viac ako 100 % potravinovej sebestačnosti v spotrebe cukru – posilnenie vývozu cukru
5. Zintenzívnenie účasti vedy a výskumu na optimalizácii podmienok pestovania cukrovej repy a výroby cukru
6. V maximálnej miere previazať kooperáciu medzi cukrovarmi a poľnohospodárskymi podnikmi

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. 12 riadkové sejačky s elektropohonom, GPS navigáciou	5 250 000 €
2. Ťahané postrekovače	5 250 000 €
3. Nesené rozmetadlá s GPS navigáciou	2 925 000 €
4. Plečky	3 100 000 €
5. Zavlažovanie	13 500 000 €
6. Samochodné vyorávače so zásobníkom	1 600 000 €
7. Sieť meteostaníc	135 000 €
8. Samochodné mechanizmy na vývoz a prezimovanie repy	1 110 000

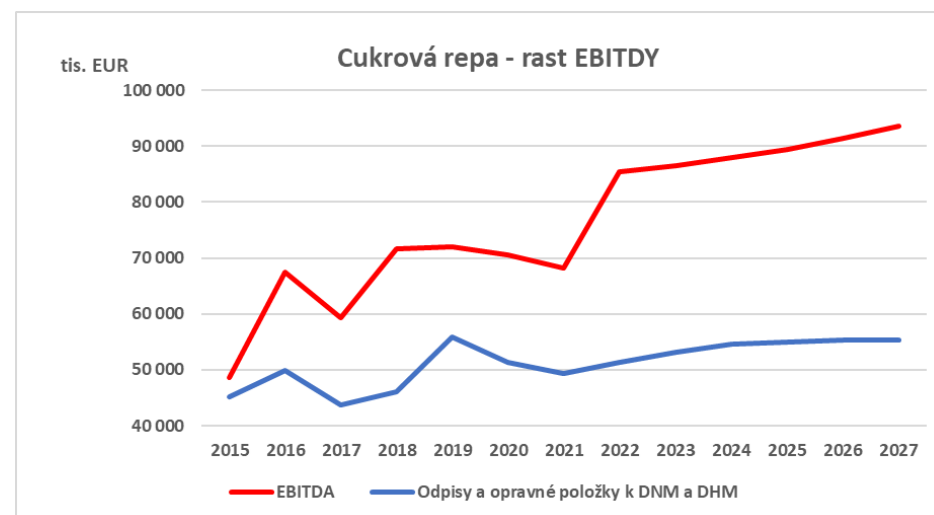
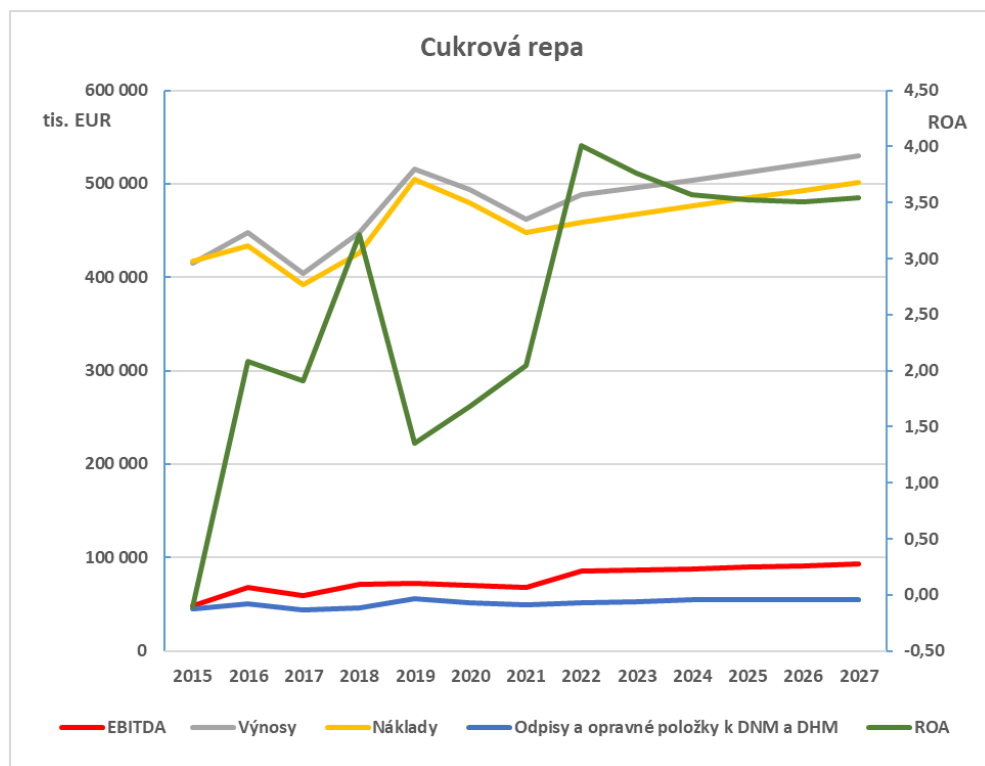
Celková potreba obnovy strojov a technológií na cukrovú repu je vo výške **64 mil. €**. Pri 50% financovaní z II. piliera predstavuje podpora sumu **32 mil. €**.

Pri podporách neinvestičných ide o zvýšenie z 378 €/ha v roku 2019 na 597 €/ha v období rokov 2022 až 2027.

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou CUKROVÁ REPA, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	48 644	67 487	59 274	71 562	72 038	70 569	68 186	85 428	86 457	87 872	89 478	91 350	93 498
ROA*	-0,10	2,08	1,91	3,22	1,36	1,68	2,05	4,01	3,76	3,57	3,53	3,50	3,54
ROE*	-0,21	4,13	3,75	6,03	2,64	3,45	4,00	7,76	7,18	6,72	6,54	6,40	6,37
Rentabilita nákladov	-0,16	3,08	3,05	5,12	2,22	2,89	3,27	6,41	6,02	5,72	5,67	5,65	5,72
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	415 234	447 505	404 141	448 346	515 844	493 755	461 918	482 704	489 945	497 294	504 754	512 325	520 010
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								488 204	495 745	503 794	512 054	520 825	530 310
Zvýšenie tržieb z vertikály								500	800	1 500	2 300	3 500	5 300
Náklady = organický rast	416 791	434 141	392 185	426 501	504 654	479 909	447 478	456 427	463 274	470 223	477 276	484 435	491 702
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								458 802	467 588	476 532	484 587	492 991	501 618
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	45 238	49 965	43 641	46 105	55 832	51 239	49 356	51 356	53 071	54 540	54 942	55 287	55 297
Nákladové úroky	4 053	4 158	3 677	3 611	5 016	5 484	4 389	4 669	5 229	6 069	7 069	8 229	9 509
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-648	13 364	11 956	21 845	11 190	13 845	14 440	29 402	28 157	27 263	27 466	27 834	28 692
Neinvestičné dotácie	60 601	61 548	56 535	64 909	80 913	62 352	65 252	70 252	70 252	70 252	70 252	70 252	70 252
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **						7 950		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Investičné dotácie	1 264	693	637	935	2 503	118	977	7 000	7 000	7 000	4 000	4 000	3 000
Celkové aktíva	617 539	641 966	625 275	678 889	825 655	825 199	719 397	733 785	748 460	763 429	778 698	794 272	810 157
Vlastné imanie	311 238	323 613	318 515	362 528	424 338	401 765	366 152	378 967	392 231	405 959	420 168	434 873	450 094
Investície viazané na vertikálu								14 000	14 000	14 000	8 000	8 000	6 000
* ROA, ROE počítané z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o minimálne 2,5%.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS **	Objem podpôr vyčíslený na základe rozdielu medzi aplikovanou sadzbou 378 Eur/ha v období do 2021 a navrhovanou sadzbou 597 Eur/ha pre obdobie 2022 až 2027.												
	Cukrová repa nemá na ekonomiku meraného súboru podnikov a zisku zásadný vplyv.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov s produkciou cukrovej repy vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 16,7% z celkového rozmeru výnosov odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na stabilizácii /a miernom štrukturálnom rozvoji produkcie a primeranej potrebe investícií, investičných dotácií a významnom náraste investičných dotácií až o 63 % oproti minulému obdobiu.

Celkovo sa tieto zámery premietajú do tvorby výsledku hospodárenia a jeho rastu.

/Pozn. Rast v r.2022 je spôsobený predovšetkým modelovaním nárastu cien rastlinných komodít v 2022/.

Rast zisku v roku 2022 v danom súbore poľnohospodárskych podnikov nie je spôsobený ekonomickým vplyvom vertikály, ale iba vplyvom nárastu neinvestičných dotácií podnikov.

Výrazný rast EBITDA je spôsobený predovšetkým rastom v roku 2022 /východiskový rok/ v dôsledku zvýšenia výsledku hospodárenia /rast cien rastlinných komodít/. V ďalšom období je rast EBITDA už nízky ako výsledok naprogramovania vyššieho rastu nákladov /dobiehanie cien rastlinných komodít/ EBITDA je teda z hľadiska vertikály generovaná predovšetkým z neinvestičných dotácií a mierneho nárastu výnosov a výsledku hospodárenia v posledných rokoch projektovaného obdobia /2026, 2027/.

Významný nárast ostatných ukazovateľov viazaných na výsledok hospodárenia je dôsledkom jeho vývoja v sledovanom období s iba miernym vplyvom vertikály.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála dojnice - mlieko

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnom účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí realizovali chov v sledovanej komodite v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer počtov zvierat
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016-2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Stabilizácia a postupné navýšenie počtu dojníc zo 116 tis. ks na 126 tis.ks. Zvýšenie úžitkovosti mlieka zo 7 680 kg/dojnica na 8 200 kg/dojnica pre obdobie do roku 2027.
2. Zvýšenie produkcie mlieka v priebehu 3-7 rokov postupne o 10 – 15 %.
3. Výstavba nových a rekonštrukcia starých ustajňovacích priestorov vrátane inovatívnych zariadení na výmenu vzduchu pre zachovanie prijateľnej klímy, zlepšenie zdravotného stavu a welfare zvierat. Použitie inováčných technológií /smart technológie na monitorovanie telesných parametrov dojníc, vyhľadávanie ruje, robotizované efektívne dojenie, automatizácia krmenia s vysokým inovačným efektom.
4. Zvýšenie spotreby mlieka a mliečnych výrobkov na 180 kg na obyvateľa do roku 2027.

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Zvýšenie predaného mlieka od prvovýrobcov o 9,3% do r. 2027
2. Zmena systému manažmentu v chovoch dojníc s prechodom na automatizáciu kŕmenia a dojenie, zlepšenie produkčných a reprodukčných ukazovateľov, len mierny nárast nákladov na krmivá
3. Zníženie mzdových nákladov zavedením smart technológií a robotického dojenia
4. Zabezpečenie prijateľného príjmu pre prvovýrobcov mlieka a zníženie investičného dlhu, vyrovnanie rozdielu medzi chovateľmi a zvýšenie automatizácie v chovoch dojníc.

Investície do chovu dojníc:

Investičný zámer vertikály vychádza predovšetkým zo zámeru modernizácie ustajňovacích kapacít vrátane inovatívnej vzduchotechniky, automatizovaných robotických dojární, smart technológií na monitorovanie telesných parametrov dojníc, výstavba a modernizácia vlastných výrobní kŕmných zmesí. Zámer predpokladá investície v objeme 350 mil. EURO na obdobie do roku 2027 / 175 mil. EURO dotácií investičných.

Neinvestičné podpory:

Návrh priamych platieb na 400 €/VDJ. Čo predstavuje pri predpokladanom počte 200 000 VDJ podpory v objeme 80 mil. EUR ročne.

Návrh zvýšenia platby na dobré životné podmienky zvierat zo súčasných 130 EURO/VDJ na 150 EURO/VDJ (nárast o 15 %). Pri predpokladanom počte 200 000 VDJ by podpora dosiahla 30 mil. EURO ročne.

Schéma štátnej pomoci Zelená nafta návrh na zvýšenie podpôr na dojnice: cca 120 000 ks x 196 l/dojnica/rok x 0,347 €/liter 8 mil. EURO, Jalovice: cca 130 000 ks x 101 l/jalovica/rok x 0,347 €/liter 5 mil. EURO, Teľatá do 12 mes.: cca 60 000 x 49 l/teľa/rok x 0,347 €/liter 1 mil. EURO, Celková výška navrhovaných podpôr pre schému štátnej pomoci zelená nafta 14 mil. EURO/rok.

Schéma štátnej pomoci na kontrolu úžitkovosti, testovanie a odhad plemennej hodnoty hospodárskych zvierat: 2,7 mil. EURO/rok

Schéma štátnej pomoci na odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych hospodárskych zvierat: 3 mil. EURO/rok

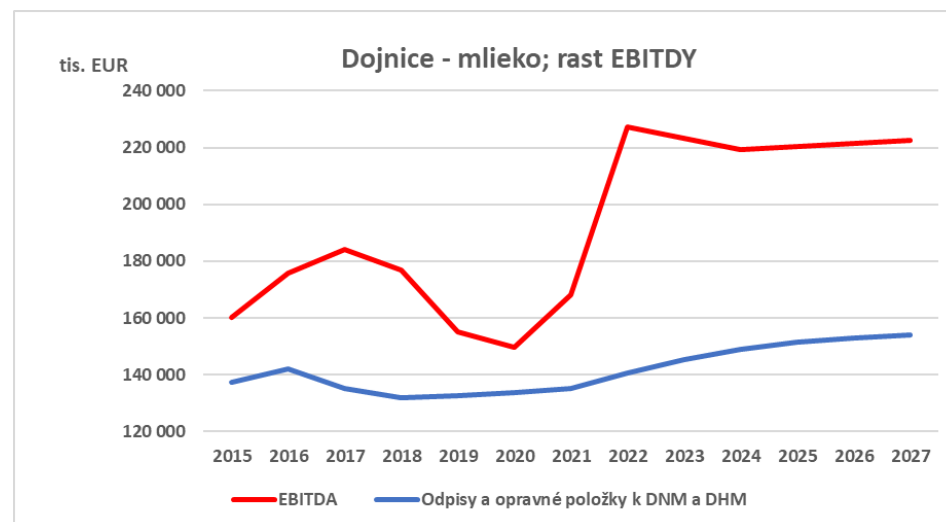
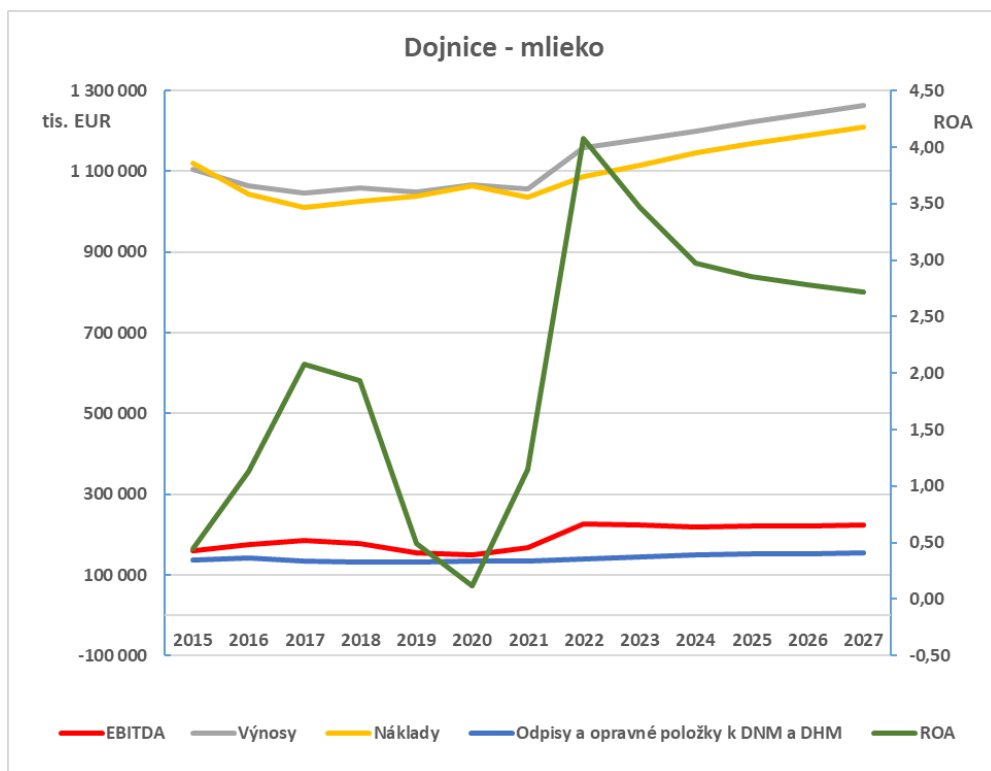
Schéma štátnej pomoci na podporu poistného 2 mil. EURO/rok

Schéma štátnej pomoci na prevenciu, kontrolu a eradikáciu ochorení zvierat 120 000 dojníc x 25 €/ks = 3 mil. EURO/rok

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou DOJNICE - Mlieko, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	160 237	175 720	184 279	176 756	154 964	149 843	168 312	227 423	223 204	219 177	220 436	221 547	222 547
ROA*	0,45	1,13	2,08	1,93	0,49	0,12	1,15	4,08	3,47	2,98	2,85	2,78	2,72
ROE*	1,04	2,65	4,87	4,48	1,19	0,30	2,70	9,61	8,06	6,82	6,44	6,18	5,95
Rentabilita nákladov	0,72	1,90	3,58	3,20	0,82	0,20	1,94	6,69	5,65	4,82	4,62	4,51	4,42
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	1 105 258	1 064 286	1 046 359	1 059 555	1 047 595	1 065 823	1 056 723	1 104 276	1 120 840	1 137 653	1 154 718	1 172 038	1 189 619
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								1 159 385	1 179 078	1 200 520	1 221 676	1 242 477	1 263 082
Produkcia vertikály								284 761	287 891	292 520	296 611	300 091	303 115
Navýšenie tržieb z vertikály								2 771	5 901	10 530	14 621	18 101	21 125
Náklady = organický rast	1 120 424	1 044 431	1 010 225	1 026 672	1 039 099	1 063 657	1 036 817	1 078 289	1 099 855	1 121 852	1 138 680	1 155 760	1 173 097
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								1 086 717	1 115 972	1 145 303	1 167 707	1 188 844	1 209 633
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	137 198	142 062	135 047	131 767	132 801	133 813	135 098	140 765	145 454	149 097	151 497	152 937	154 147
Nákladové úroky	15 003	13 803	13 099	12 105	13 668	13 864	13 308	13 991	14 644	14 863	14 970	14 977	14 951
Výsledok hospodárenia pred zdanením***	8 036	19 855	36 132	32 883	8 495	2 167	19 907	72 668	63 106	55 217	53 969	53 633	53 449
Neinvestičné dotácie	206 248	207 491	205 927	203 950	211 721	190 544	203 927	256 264	256 264	256 264	256 264	256 264	256 264
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **						27 662		80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
Investičné dotácie	35 258	26 931	28 682	24 976	24 353	22 906	25 570	42 500	38 000	32 500	25 000	19 000	18 000
Celkové aktíva	1 804 367	1 759 201	1 739 987	1 701 169	1 734 875	1 803 405	1 747 727	1 782 682	1 818 335	1 854 702	1 891 796	1 929 632	1 968 225
Vlastné imanie	774 710	750 055	742 672	734 578	711 241	714 597	730 629	756 201	782 668	810 061	838 413	867 758	898 129
Investície viazané na vertikálu								85 000	76 000	65 000	50 000	38 000	36 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o 1,5% až 2%.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **	Nie sú započítané platby na dobré životné podmienky zvierat (30mil.€/rok), ani navrhované schémy štátnej pomoci 24,7 mil.€/rok (zelená nafta, podpora poistného,...).												
Výsledok hospodárenia pred zdanením***	Takmer trojnásobné zvýšenie neinvestičných dotácií spôsobuje nárast výsledku hospodárenia, najmä v roku 2022.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov zameraných na chov dojníc vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 37 % z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na stabilizácii chovu dobytká s produkciou mlieka a to predovšetkým modernizáciou, masívnym investičným rozvojom a významným rastom investičných a neinvestičných podpôr. Navýšenie investičných dotácií na celom súbore podnikov až o cca 68 %, navýšenie neinvestičných dotácií takmer na trojnásobok minulého obdobia.

Tieto zábery sa významne premietajú predovšetkým do generovania vyšších výnosov a výsledku hospodárenia, ale aj na strane nákladov započítaním odpisov z investícií a úrokových nákladov.

Zvyšovanie produkcie /tržieb/ nemá významné tempo /cca 2 % ročne/ a významne neovplyvňuje tvorbu výsledku hospodárenia. Po významnom náraste výsledku hospodárenia v roku 2022 predovšetkým započítaním nárastu cien rastlinných komodít dochádza k stagnácii a výsledok hospodárenia je udržiavaný iba z dôvodu navýšenia neinvestičných dotácií.

Pozn. : Rast výnosov a výsledku hospodárenia v r.2022 je spôsobený predovšetkým modelovaním nárastu cien rastlinných komodít v 2022 . Súčasne je rast výsledku hospodárenia vplyvom nárastu neinvestičných dotácií.

Podobným spôsobom sa vyvíja i EBITDA, ktorá po raste v roku 2022 /viď poznámka/ sa stabilizuje a nemá tendenciu rastu.

V zásade teda bude dochádzať k stavu, že bude projekt navýšenia investícií a neinvestičných podpôr len mierne podporovať tvorbu zisku /prostredníctvom znižovania nákladov produkčných/.

Projekcie bude potrebné opätovne overiť s ohľadom na masívne investičných zámerov, investičných a neinvestičných podporách ale i vo vzťahu k projektovaniu úspory prevádzkových nákladov .

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj ďalšej živočíšnej výroby.

Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála hovädzí dobytok

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí realizovali chov v sledovanej komodite v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer počtov zvierat
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016-2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Zvyšovanie intenzity chovu jatočného HD z hľadiska odchovu teliat: zvýšenie zo 65 ks na 70 ks na 100 dojčiacich kráv. Zvýšenie produkcie teliat na výkrm. Zvýšenie hmotnostných prírastkov vo výkrme, vrátane predvýkrmu z 0,763 kg/KD na 0,810 kg/KD
2. Rozšírenie pastevného chovu dojčiacich kráv a výkrmu teliat a jalovíc, posilnenie výkrmu jatočného HD
3. Zvýšenie produkcie v priebehu 3-7 rokov postupne, v mäse o 10% za obdobie do 2027
4. Rekonštrukcia existujúcich ustajňovacích objektov, príp. výstavba nových, vrátane prípravy a skladovania krmív, použitie inovačných technologických riešení minimalizujúcich negatívny vplyv na životné prostredie a do využitia obnoviteľných zdrojov energie

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Zvýšenie produkcie mäsa z 22,7 tis. t na 25,0 tis. t v r. 2027 - zvyšovanie výnosov
2. Zmena systému manažmentu so stádami, vyššia úroveň plemenárskej práce, využitie pastvín na vyššej úrovni - stagnácia nákladov

Investície do chovu jatočného HD

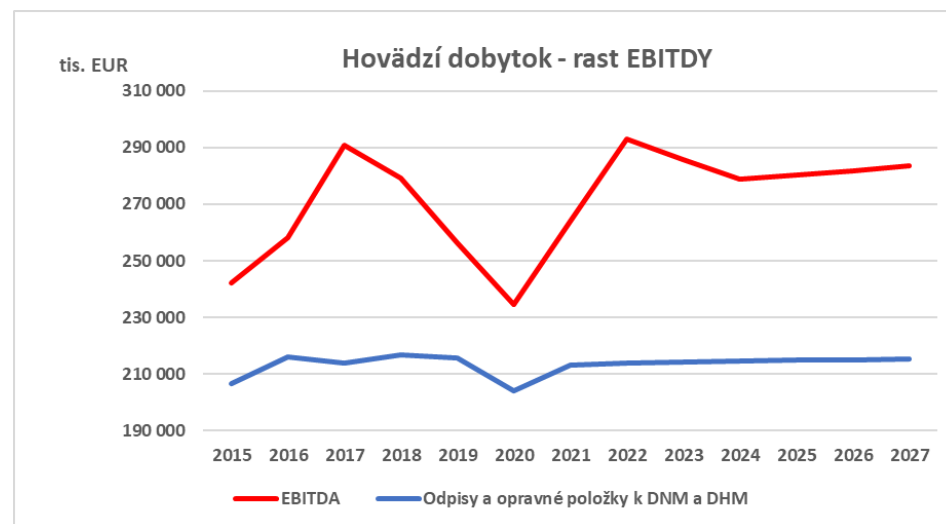
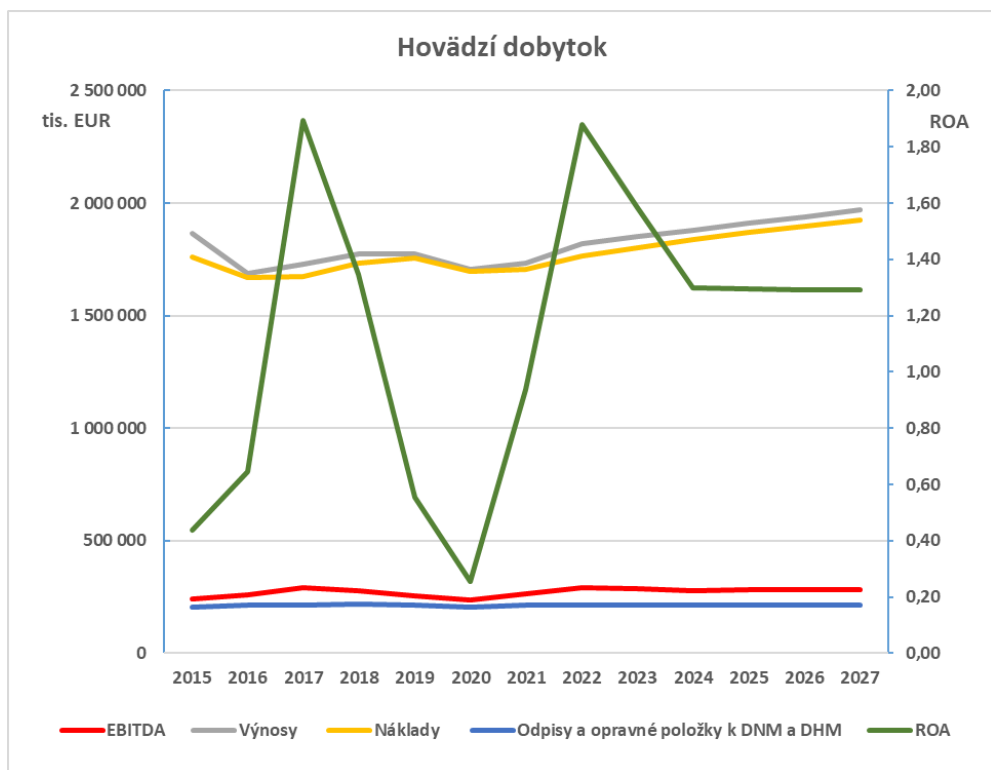
Investičný zámer vertikály vychádza predovšetkým zo zámeru výstavby, príp. rekonštrukcie ustajňovacích objektov, vrátane prípravy a skladovania krmív, technologických riešení minimalizujúcich negatívny vplyv na životné prostredie a do využitia obnoviteľných zdrojov energie.

Zámer predpokladá investície v objeme 35 mil. EUR na obdobie do roku 2027 / 17,5 mil. EUR dotácií investičných.

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou HOVÄZÍ DOBYTOK, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	242 222	258 046	290 974	279 045	256 300	234 708	263 815	292 941	285 842	278 719	280 303	281 868	283 499
ROA*	0,44	0,65	1,89	1,34	0,55	0,26	0,94	1,88	1,58	1,30	1,30	1,29	1,29
ROE*	1,09	1,64	4,84	3,43	1,44	0,68	2,41	4,77	3,97	3,21	3,16	3,10	3,05
Rentabilita nákladov	0,70	1,08	3,27	2,30	0,94	0,44	1,61	3,16	2,67	2,18	2,19	2,19	2,20
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	1 867 049	1 687 882	1 727 458	1 772 827	1 771 807	1 705 900	1 733 175	1 811 168	1 838 335	1 865 910	1 893 899	1 922 307	1 951 142
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								1 821 454	1 850 619	1 880 346	1 909 785	1 939 292	1 969 226
Navýšenie tržieb z vertikály								-548	1 096	2 740	3 836	4 658	5 480
Náklady = organický rast	1 759 423	1 669 854	1 672 803	1 732 900	1 755 223	1 698 393	1 705 835	1 765 539	1 800 850	1 836 867	1 864 420	1 892 386	1 920 772
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								1 765 595	1 802 574	1 840 164	1 868 856	1 897 735	1 926 813
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	206 702	216 244	213 763	216 683	215 707	204 282	213 336	213 803	214 238	214 578	214 895	215 191	215 268
Nákladové úroky	23 188	23 774	22 558	22 435	24 010	22 918	23 139	23 279	23 559	23 959	24 479	25 119	25 819
Výsledok hospodárenia pred zdanením	12 332	18 028	54 653	39 926	16 583	7 507	27 340	55 859	48 045	40 182	40 929	41 557	42 412
Neinvestičné dotácie	332 173	338 687	350 986	357 947	373 340	321 712	348 535	359 369	359 723	360 231	360 585	360 862	361 139
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu						10 670		21 504	21 858	22 366	22 720	22 997	23 274
Investičné dotácie	31 744	13 426	13 641	7 988	8 132	7 330	10 103	3 500	3 500	3 000	3 000	3 000	1 500
Celkové aktíva	2 813 656	2 790 007	2 887 569	2 969 512	2 994 941	2 935 082	2 915 422	2 973 731	3 033 205	3 093 870	3 155 747	3 218 862	3 283 239
Vlastné imanie	1 130 960	1 098 813	1 128 494	1 163 541	1 152 025	1 108 569	1 130 288	1 169 849	1 210 793	1 253 171	1 297 032	1 342 428	1 389 413
Investície viazané na vertikálu								7 000	7 000	6 000	6 000	6 000	3 000
* ROA, ROE počítané z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3,5%, inak o 1,5% až 2%.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov zameraných na chov hovädzieho dobytku vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 61 % z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na zvýšení intenzity chovu hovädzieho dobytku, miernom štrukturálnom rozvoji produkcie a primeranej potrebe investícií, investičných dotácií a významnom náraste investičných dotácií až o 63 % oproti minulému obdobiu. Pritom sa nepredpokladá významný rast výnosov.

Celkovo sa tieto zámery premietajú primerane do tvorby výsledku hospodárenia a jeho rastu.

/Pozn. Rast v r.2022 je spôsobený predovšetkým modelovaním nárastu cien rastlinných komodít v 2022 .

Rast výsledku hospodárenia v roku 2022 nie je významne spôsobený ekonomickým vplyvom vertikály ale iba vplyvom nárastu neinvestičných dotácií.

EBITDA sa vyvíja primeraným spôsobom, kde základňa je spôsobená dopadom rastu v roku 2022 /východiskový rok/ rast cien rastlinných komodít. V ďalšom období je rast EBITDA zodpovedajúci rastu výsledku hospodárenia, EBITDA je teda z hľadiska vertikály generovaná predovšetkým z neinvestičných dotácií a mierneho nárastu výnosov a výsledku hospodárenia.

Vývoj EBITDA a jej úrovne /jej navýšenie/ umožňuje obsluhovať dlhovú službu a je dostatočná k obsluhu finančných potrieb súboru poľnohospodárskych podnikov i vertikály.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj ďalšej živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála hrozno a víno

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestovali komoditu v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Zmena konceptu štruktúry pestovania a produkcie viniča v SR v prospech vysoko produkčnej schémy, zvýšenie produkcie hrozna vína takmer na dvojnásobok v horizonte do 2027. Zvýšenie o 260 tis. hl vína v celej vertikále, z toho v prvovýrobe o 1/3.
2. Zvýšenie produkcie v priebehu 3-7 rokov postupne, realizácia obnovy vinohradov, zvyšovanie produkcie postupne na základe navrhovaných investícií, agrotechnických opatrení /zvýšenie produkcie z plochy/ a postupu závlah.
3. Použitie inovačných technológií /závlahy, kombajny, technológie, agrotechnika/ s vysokým inovačným efektom.
4. Zvýšenie spotreby tuzemského vína.
5. Postup vytvárania združení producentov a vyššia nádväznosť na obchodné systémy.
6. Dopad na zmeny v štruktúre zahraničného obchodu na zníženie dovozu cisternového muštu a vína.
7. Pozitívny dopad na zamestnanosť.

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Zvýšenie produkcie o **260 000** hl vína = zvýšenie tržieb o 70-83 mil. € / celá vertikála / s gradáciou v 2027/ s pozitívnym dopadom na zisk
2. Rozvoj plôch pod závlahou
3. Zníženie nákladov organické - kombajnový zber / zníženie straty vo výrobe s pozitívnym dopadom na zisk

Investície do vinohradov 21 mil. € mechanizácia
16 mil. € závlahy
3,4 mil. € rozvoj vinohradov

Investície na spracovanie u vinohradníkov 17 mil. €

Celkom 57,4 mil. € 2021-2027

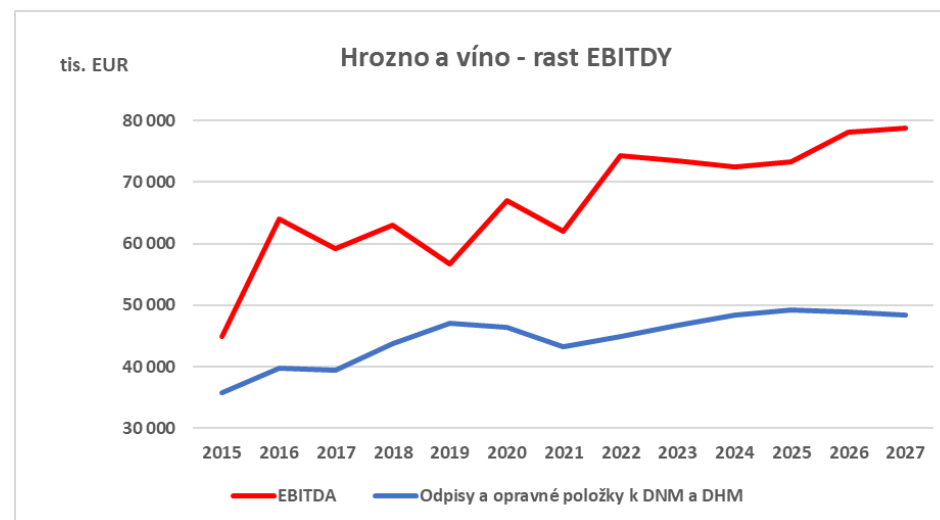
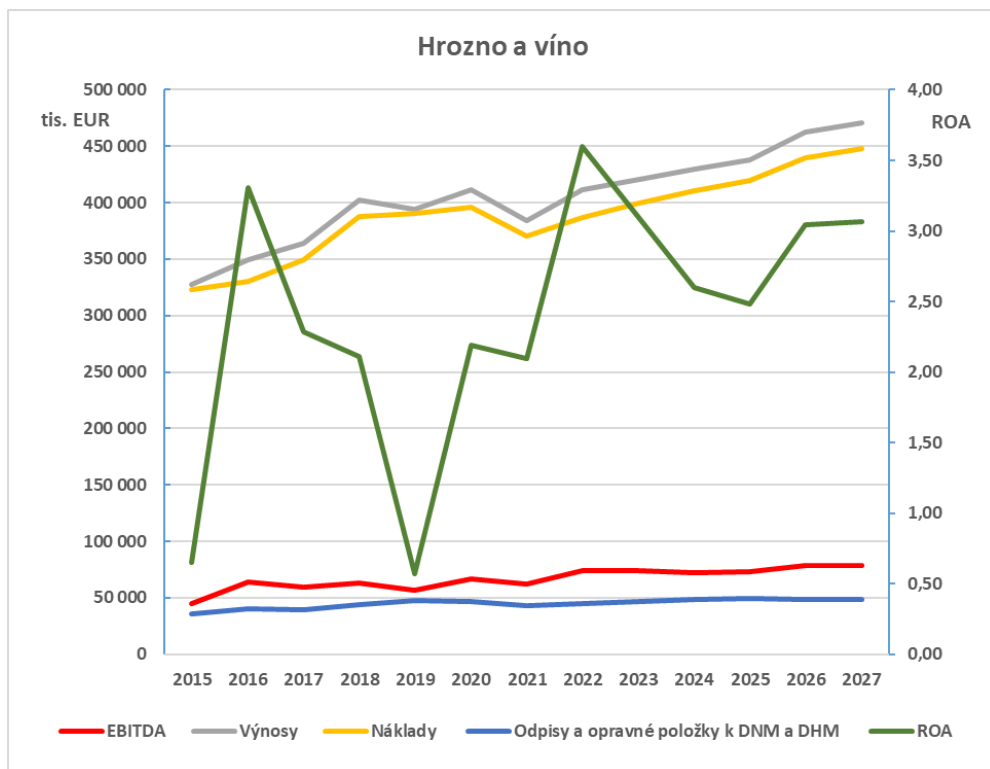
Investície na spracovanie hrozna celkom vrátane spracovateľského priemyslu 51 mil. € spracovanie z toho 1/3 investícií na spracovanie hrozna u prvovýrobcov cca 17 mil. € s požiadavkou na dotáciu započítané do projekcie vertikály poľnohospodárstvo

Podpory neinvestičné: návrh na zvýšenie podpôr na **11,4 mil. €** ročne /vr. spoločnej organizácie trhu/ to je nárast oproti predchádzajúcemu obdobiu o cca 3,8 mil. € ročne

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou HROZNO A VÍNO, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	44 900	63 972	59 112	63 080	56 702	67 017	61 977	74 399	73 535	72 485	73 331	78 107	78 861
ROA*	0,65	3,31	2,28	2,11	0,57	2,19	2,09	3,60	3,09	2,60	2,48	3,05	3,07
ROE*	1,70	8,75	6,23	5,88	1,64	5,85	5,67	9,72	8,24	6,81	6,41	7,77	7,71
Rentabilita nákladov	1,12	5,81	4,25	3,76	1,03	3,84	3,74	6,28	5,34	4,45	4,24	5,07	5,12
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	327 763	349 592	364 321	402 334	394 174	411 364	384 357	401 653	407 678	413 793	420 000	426 300	432 694
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								411 653	420 678	429 293	437 900	462 300	470 694
Zvýšenie tržieb z vertikály								5 000	8 000	10 500	12 900	31 000	33 000
Náklady = organický rast	322 800	330 383	349 476	387 768	390 172	396 140	370 788	381 912	389 550	397 341	403 301	409 350	415 491
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								387 312	399 335	411 014	420 093	439 988	447 778
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	35 828	39 778	39 470	43 777	47 102	46 369	43 299	44 842	46 722	48 333	49 142	48 865	48 441
Nákladové úroky	5 461	4 985	4 797	4 737	5 597	5 424	5 108	5 216	5 471	5 873	6 382	6 930	7 504
Výsledok hospodárenia pred zdanením	3 610	19 208	14 845	14 566	4 002	15 224	13 569	24 341	21 342	18 279	17 807	22 312	22 916
Neinvestičné dotácie	39 782	39 492	40 929	40 034	45 516	41 265	41 447	46 447	46 447	46 447	46 447	46 447	46 447
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **								10 100	10 100	10 100	10 100	10 100	10 100
Investičné dotácie	2 704	1 649	3 055	1 680	4 094	3 849	2 865	5 400	7 350	7 350	5 350	1 950	1 300
Celkové aktíva	553 011	580 934	650 305	690 271	699 092	696 270	663 374	676 642	690 174	703 978	718 058	732 419	747 067
Vlastné imanie	212 989	219 452	238 406	247 689	243 835	260 189	241 914	250 381	259 144	268 214	277 602	287 318	297 374
Investície viazané na vertikálu								10 800	14 700	14 700	10 700	3 900	2 600
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o 1,5% až 2%.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu	Navýšenie oproti východzej základni o 5 mil. EUR ročne.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **	Z tohto objemu je do výnosov započítaná iba jedna tretina, a to ako rozdiel medzi pôvodnými dotáciami do roku 2021 a návrhom vertikály pre roky 2022 až 2027.												
	Do nákladov je projektovaný vývoj 0,75% z výnosov. Nie je zatiaľ zapracovaný vplyv úspory nákladov z projektovaných investícií.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov zameraných na pestovanie viniča hroznorodého – hrozna a jeho čiastočné spracovanie na víno vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 13,3 % z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na významných ekonomických zmenách vo vertikále. Zámer predstavuje významné zvýšenie produkcie hrozna a vína /takmer na dvojnásobok, významné zvýšenie investícií a investičných a neinvestičných dotácií/.

/Pozn. Rast v r.2022 je spôsobený predovšetkým modelovaním nárastu cien rastlinných komodít v 2022 .

Tieto zámery sa prejavujú priemerným tempom rastu výnosov s významným zvýšením v rokoch 2025/2027 a nižším tempom rastu nákladov.

Rast výsledku hospodárenia je dôsledkom týchto projekcií s významnejším rastom v rokoch 2025/2027.

Vplyv vertikály je na výsledkoch celého súboru podnikov badateľný a ovplyvňuje i tvorbu EBITDA a ostatných ukazovateľov. EBITDA sa vyvíja primeraným spôsobom, v súlade s vývojom ukazovateľov výsledku hospodárenia a odpisov .

Pozn.: rast EBITDA v roku 2022 je dôsledkom dopadu rastu cien rastlinných komodít v roku 2022 /východiskový rok/

Vývoj EBITDA a jej úrovne /jej navýšenie/ je dostatočný a odrazom predovšetkým neinvestičných opatrení vo vertikále a umožňuje dostatočne obsluhovať dlhovú službu a je dostatočná k obsluhu finančných potrieb súboru i vertikály.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby.

Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála Hydina - vajcia

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnom účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí realizovali chov v sledovanej komodite v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer počtov zvierat
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016-2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. zvýšenie produkcie jatočnej hydiny a hydínového mäsa z 110 tis. ton na 135,7 tis. ton
2. mierne zvýšenie produkcie hydínových vajec v dôsledku prestavby chovov na nové technológie s vyššími nárokmi na miesto v intenciách požiadaviek EÚ
3. rekonštrukcia chovateľských objektov, bitúnkov, modernizácia technologických zariadení v liahnutí hydiny, v odchove, výkrme i v chove nosníc
4. zníženie nákladov na produkciu a spracovanie hydiny a vajec
5. zvýšenie sebestačnosti v hydínovom mäse a vajciach
6. zvýšenie produkcie chovu a spracovania kurčiat v systéme welfare
7. zvýšenie produkcie výrobkov s vyššou kvalitou a pridanou hodnotou - bio, pomaly rastúce kurčatá, resp. mäsové výrobky s vysokým podielom mäsa, inovácie výrobkov v zložení a podobne
8. zmena klietkového spôsobu chovu nosníc v SR na podstielkový chov vo voliérach do roku 2025
9. podpora spotreby domácej produkcie cez verejné a školské stravovanie
10. zvýšenie stimulov a dotačných podpôr

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. zvýšenie efektívnosti celej vertikály s dopadom na rozvoj ďalších segmentov vertikály najmä vo väzbe vstupné náklady – výsledná cena
2. rozpracovanie a realizácia komplexného projektu podpory produkcie, spracovania a spotreby hydiny a hydínových vajec s cieľom postupne zvyšovať produkciu jatočnej hydiny, hydínového mäsa a hydínových vajec a zvýšiť podiel slovenských výrobkov na pultoch obchodných prevádzok
3. návrhy sú zamerané na zvýšenie produkcie hydínového mäsa do roku 2027 na 99,1 tis. ton
4. návrhy sú zamerané na zvýšenie sebestačnosti v konzumných vajciach na 95,0 % do roku 2027
5. návrhy sú zamerané na zvýšenie tržieb za jatočnú hydinu do roku 2027 o 46,3 mil. €
6. návrhy sú zamerané na zvýšenie efektívnosti výroby s využitím najmodernejšej chovateľskej a spracovateľskej techniky
7. návrhy sú zamerané na zvýšenie domáceho potravinárskeho spracovania jatočnej hydiny a vajec

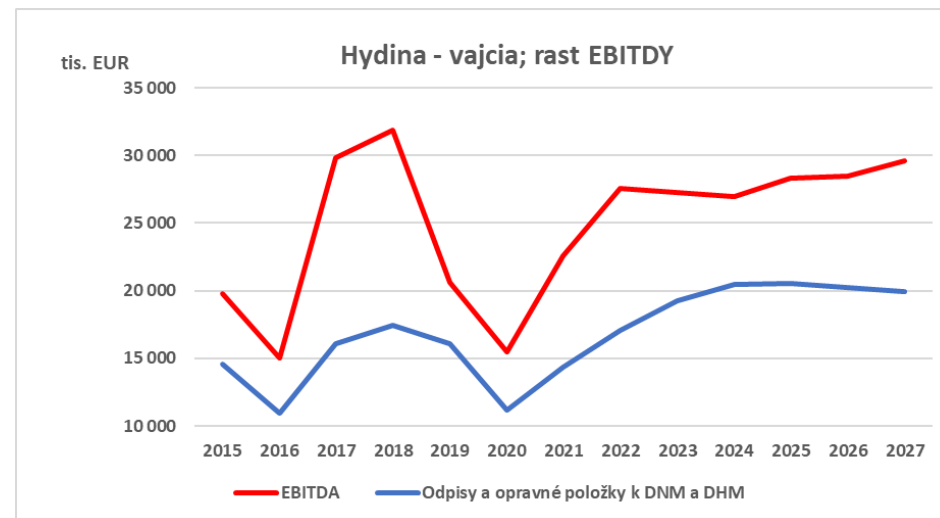
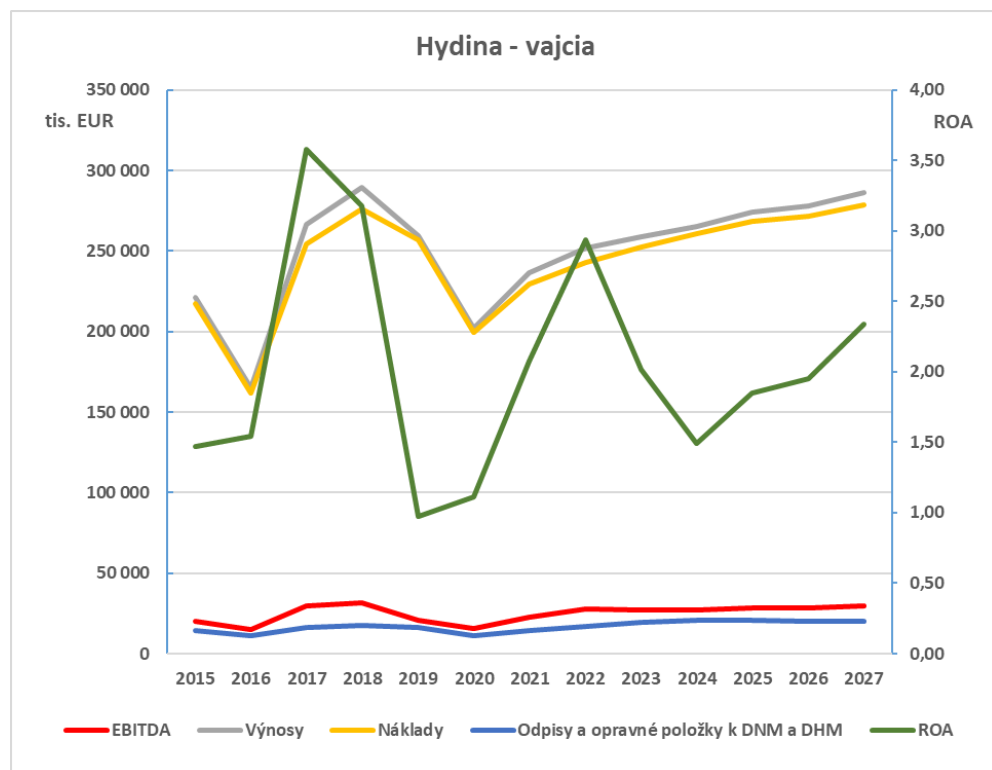
Investičné potreby do roku 2027

Investície do chovu hydiny - prvovýroba	24,8 mil. €
Investície do produkcie vajec	57,0 mil. €

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou HYDINA - VAJCIA v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	19 771	15 039	29 826	31 874	20 649	15 468	22 571	27 572	27 296	26 982	28 358	28 486	29 616
ROA*	1,47	1,54	3,58	3,17	0,97	1,12	2,08	2,93	2,02	1,49	1,85	1,95	2,34
ROE*	2,15	2,28	5,40	4,97	1,75	2,16	3,31	4,71	3,19	2,32	2,85	2,96	3,50
Rentabilita nákladov	1,87	2,01	4,82	4,64	1,10	1,33	2,78	3,65	2,47	1,80	2,22	2,36	2,81
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	221 368	164 825	266 803	289 273	259 524	202 048	236 495	247 137	250 844	254 607	258 426	262 302	266 237
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vertikále								252 137	258 844	265 607	274 426	278 302	286 237
Zvýšenie tržieb vo vertikále								5 000	8 000	11 000	16 000	16 000	20 000
Náklady = organický rast	217 579	161 582	254 534	276 449	256 702	199 399	229 733	236 625	241 358	246 185	249 878	253 626	257 430
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								243 248	252 612	260 913	268 469	271 899	278 409
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	14 600	10 939	16 085	17 410	16 079	11 140	14 331	17 044	19 272	20 445	20 534	20 213	19 925
Nákladové úroky	1 099	858	1 472	1 640	1 748	1 680	1 480	1 639	1 792	1 843	1 868	1 870	1 863
Výsledok hospodárenia pred zdanením	4 073	3 243	12 269	12 824	2 822	2 648	6 761	8 889	6 232	4 694	5 956	6 403	7 828
Neinvestičné dotácie	15 030	13 045	17 593	24 858	25 751	17 030	19 655	19 655	19 655	19 655	19 655	19 655	19 655
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu								0	0	0	0	0	0
Investičné dotácie	322	270	402	432	386	301	358	13 565	12 500	8 335	3 500	1 500	1 500
Čelkové aktíva	277 508	209 943	343 029	403 939	290 375	237 450	296 947	302 886	308 944	315 123	321 425	327 854	334 411
Vlastné imanie	189 510	142 048	227 355	257 957	161 153	122 456	182 194	188 570	195 170	202 001	209 071	216 389	223 963
Investície viazané na vertikálu								27 130	25 000	16 670	7 000	3 000	3 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch je zapracovaný organický rast a nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o 1,5% až 2%.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov s chovom hydiny /celkom/, vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 8% z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer je postavený na masívnych investíciách a následnom raste výnosov /cca 3-4 mil.EUR ročne/.

Masívne investície generujú vysoké odpisy a tým i postupné zvyšovanie nákladov. Mierne zvyšovanie nákladov prináša i rast úrokov z modelovaných úverov.

Vývoj výsledku hospodárenia v súbore stagnuje a kolíše predovšetkým pod vplyvom uvedeného vývoja nákladov a výnosov.

Tieto vplyvy sa zobrazujú v stagnácii EBITDA v súbore, na úrovni 27-29 mil. EUR ročne. Nízky nárast EBITDA je z veľkej časti spôsobený tým, že projektované investičné náklady na prevádzky nosníc s akceptovateľnými požiadavkami na ekológiu neprinesú v podstate žiadne rasty výnosov a zisku /nosnice/.

Projektovaná EBITDA sa okrem toho skladá z celkového organického rastu celkovej ekonomiky súboru podnikov a z EBITDA viazanej na vertikálu. Táto časť EBITDA bude schopná obsluhovať cash a dlhovú službu s malými rezervami.

Projekcie ostatných ukazovateľov ROA, ROE, rentabilita nákladov sú z veľkej miery ovplyvnené predovšetkým organickým vývojom ekonomických ukazovateľov súboru podnikov a v menšej miere vývojom vo vertikále.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj ďalšej živočíšnej výroby.

Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála obilniny

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestujú obilniny na min. 5 % z celkovej zberovej plochy obhospodarovanej pôdy
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. stabilizácia pestovania obilnín z hľadiska ekonomického a produkčného významu, stabilizácia plôch
2. rozhodujúci význam obilnín je z hľadiska stabilizácie ekonomiky a produkcie poľnohospodárskych podnikov
3. zvýšenie odolnosti prvovýroby obilnín voči klimatickým zmenám
4. modernizácia poľnohospodárskej techniky a technológií
5. rekonštruovanie a budovanie skladovacích kapacít
6. zvýšenie miery spracovania obilnín
7. budovanie vertikálnej kooperácie
8. podpora odbytových organizácií výrobcov

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. zvyšovanie priemernej hektárovej úrody a kvalitatívnych parametrov obilnín s dosahom na zvýšenie celkovej produkcie obilnín
2. zvýšenie tržieb zo 647 mil. Eur na 863 mil. Eur v roku 2027
3. rast efektívnosti výroby s využitím najmodernejšej poľnohospodárskej techniky a agrotechnických postupov
4. zvýšenie domáceho spracovania obilnín
5. rozšírenie sortimentu výrobkov z obilnín

Investície do poľnohospodárskej výroby (konceptia)

nákup poľnohospodárskej techniky	297,5 mil. €
nákup technológií	142,0 mil. €
modernizácia skladovacích kapacít	150,0 mil. €
Spolu	589,5 mil. €

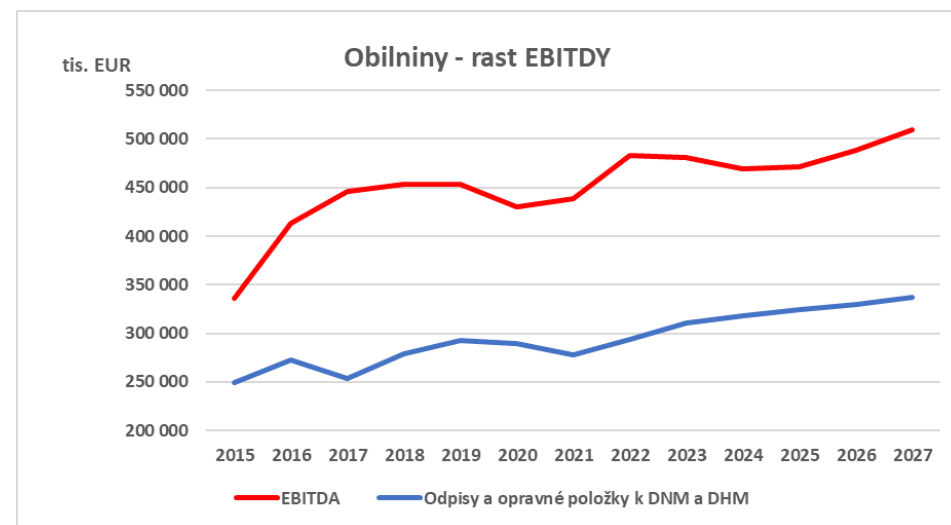
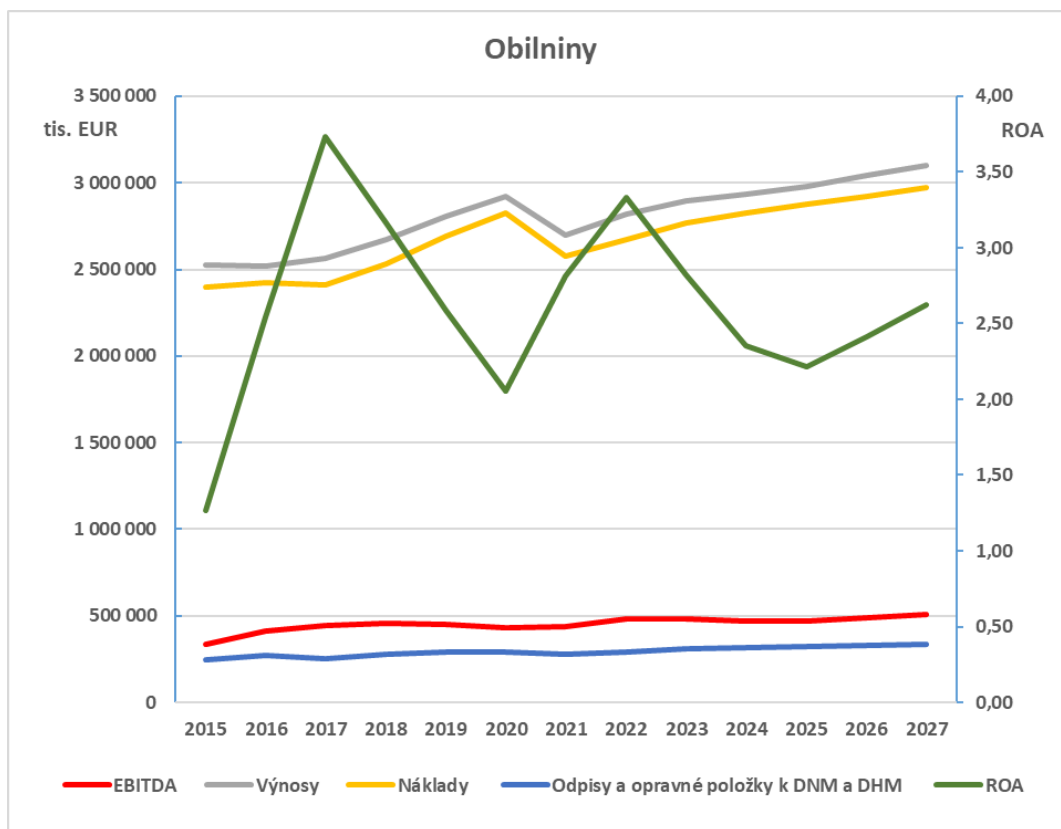
Predpoklady investícií do spracovateľského priemyslu (konceptia)

mlynského priemyslu	40,0 mil. €
pekárensko-cukrárenského priemyslu	50,0 mil. €
cukrovinkársko-pečivárskeho priemyslu	50,0 mil. €
cestovinárskeho priemyslu	15,0 mil. €
skladovacích kapacít krmovinárskeho priemyslu	30,0 mil. €
skladovacích kapacít sladovníckeho priemyslu	10,0 mil. €
škrobárenského priemyslu	2,5 mil. €
liehovníckeho priemyslu	2,5 mil. €
Spolu	200,0 mil. €

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou OBILNINY, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	335 732	413 136	446 032	453 563	452 922	429 946	439 120	483 265	480 804	469 617	471 789	488 733	508 993
ROA*	1,27	2,54	3,73	3,16	2,59	2,06	2,82	3,33	2,82	2,36	2,22	2,41	2,63
ROE*	3,23	6,58	9,28	7,70	6,36	5,07	7,00	8,15	6,81	5,60	5,20	5,57	5,97
Rentabilita nákladov	2,02	4,17	6,45	5,42	4,46	3,53	4,80	5,59	4,66	3,88	3,67	4,00	4,37
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	2 524 189	2 522 072	2 563 905	2 671 467	2 808 522	2 922 571	2 697 707	2 819 104	2 861 391	2 904 312	2 947 876	3 006 834	3 066 970
Výnosy = organický rast + zvýšenie tržieb vo ver. (2022)								2 819 104	2 894 591	2 937 512	2 981 076	3 040 034	3 100 170
Produkcia obilnín **								697 200	730 400	763 600	796 800	830 000	863 200
Navýšenie tržieb z obilnín								0	33 200	33 200	33 200	33 200	33 200
Náklady = organický rast	2 398 487	2 421 176	2 408 609	2 534 101	2 688 684	2 822 949	2 575 104	2 652 357	2 705 404	2 759 512	2 800 905	2 842 918	2 885 562
Náklady = organický rast+odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								2 669 936	2 765 636	2 827 744	2 875 644	2 923 092	2 970 340
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	249 118	272 088	253 250	278 830	293 105	289 658	277 386	293 815	310 468	318 099	324 426	329 849	337 264
Nákladové úroky	38 266	40 152	37 487	37 366	39 983	40 668	39 131	40 281	41 381	41 750	41 931	41 942	41 898
Výsledok hospodárenia pred zdanením	48 348	100 896	155 295	137 367	119 835	99 620	122 602	149 169	128 955	109 768	105 432	116 942	129 831
Neinvestičné dotácie	374 499	375 918	382 853	397 952	451 291	395 742	400 751	400 751	400 751	400 751	400 751	400 751	400 751
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu ***								***	***	***	***	***	***
Investičné dotácie	30 937	13 718	13 379	11 520	10 770	22 640	14 405	57 500	66 500	43 250	42 500	42 500	42 500
Celkové aktíva	3 819 497	3 971 764	4 158 957	4 344 875	4 634 788	4 844 506	4 390 978	4 478 798	4 568 374	4 659 741	4 752 936	4 847 995	4 944 954
Vlastné imanie	1 498 820	1 533 543	1 673 049	1 784 011	1 884 375	1 963 960	1 767 788	1 829 660	1 893 698	1 959 978	2 028 577	2 099 577	2 173 062
Investície viazané na vertikálu								115 000	133 000	86 500	85 000	85 000	85 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
	Modelovanie výnosov 2022 až 2027 vychádza z týchto predpokladov: Významný rast cien rastlinných komodít v roku 2021 s tendenciou do roku 2022.												
Náklady	Modelovanie nákladov medzi rokmi 2021 a 2022 vychádza z postupného zvyšovania cien vstupov a v rokoch 2023 až 2027 stagnácia týchto cien.												
** Produkcia obilnín	Zvýšenie produkcie z vertikály v tis. EUR.												
*** Neinvestičné dotácie bez SAPS	Vychádza sa z predpokladu, že neinvestičné dotácie viazané na pôdu budú z hľadiska celkového objemu podobné ako v období 2015 až 2021 (neinvestičné dotácie na obilniny).												
Investičné dotácie	Vertikály rastlinnej výroby vyžadujú prepočet rozdelenia celkových investícií pomerom plôch jednotlivých komodít k celkovej ploche ornej plochy.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov zameraných na pestovanie obilnín, vstupujúcich do modelového riešenia, tvorí z hľadiska výnosov takmer 100 % výnosov z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je významný a zasahuje prakticky produkciu na celej výmere ornej pôdy v SR /okrem olejní, cukrovej repy a zeleniny/. Návrh vertikály je postavený na stabilizácii pestovania obilnín bez významných pohybov v druhovej skladbe. Sleduje predovšetkým optimalizáciu výnosov a nákladov.

Vertikála na seba viaže rozhodujúce objemy investícií na o.p. /sklady, sušičky, mechanizáciu, pozberové technológie, smart technológie/ i keď sú v menšej miere využívané i pri iných vertikál.

To na seba viaže i požiadavku na investičné dotácie.

Zámery mierneho zvyšovania výnosov pri priemernom tempe znižovania nákladov aj pri raste odpisov z investícií nezakladajú výraznejšiu trajektóriu rastu výsledku hospodárenia skôr jeho stagnáciu.

Pri významnom náraste odpisov je tak jediným zdrojom pre tvorbu EBITDA vysoká úroveň odpisov a EBITDA stagnuje na východiskovom roku 2022, kedy bol projektovaný vysoký nárast výnosov z dôvodu významného nárastu cien komodít.

Projekcie bude potrebné opätovne overiť s ohľadom na masívne investičné zámery, investičné a neinvestičné podpory ale i vo vzťahu k projektovaniu úspor prevádzkových nákladov.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála olejnin

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestujú olejnin na min. 5 % z celkovej zberovej plochy obhospodarovanej pôdy
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. optimalizácia pestovateľských plôch – stabilizácia plôch a zvyšovanie produkcie
2. prechod na presné poľnohospodárstvo a smart technológie
3. prípadné prijatie projektu výroby JRTO -zvýšenie podielu výrobkov domácej výroby na trhu SR
4. rozvoj výrobnej základne sóje, prípadné prijatie Komplexného projektu sóje - zvýšenie sebestačnosti SR v komponentoch kŕmnych zmesí

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. zvýšenie produkcie olejnin zo 716,1 tis. ton na 757,4 tis. ton v roku 2027
2. zvýšenie tržieb o 28,1 mil. Eur do roku 2027
3. zvýšenie efektívnosti výroby s využitím najmodernejšej poľnohospodárskej techniky a agrotechnických postupov

Investície do poľnohospodárskej výroby

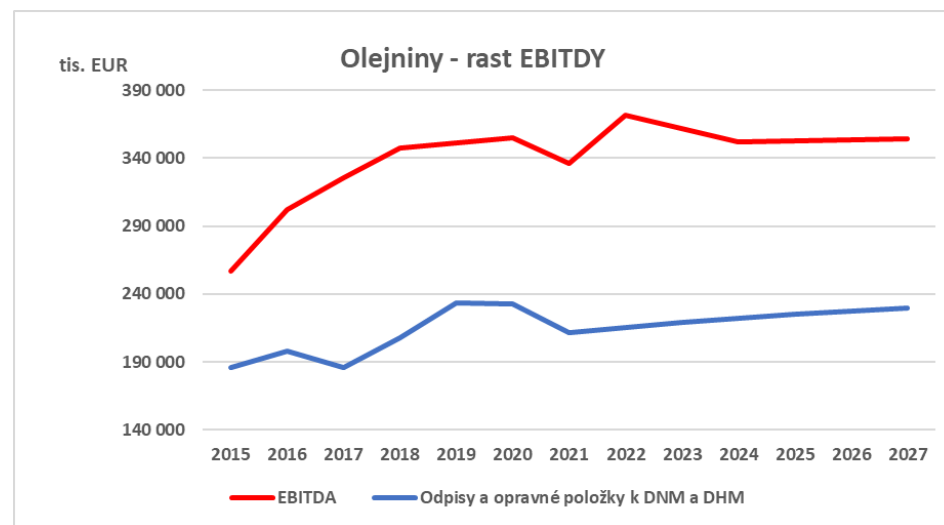
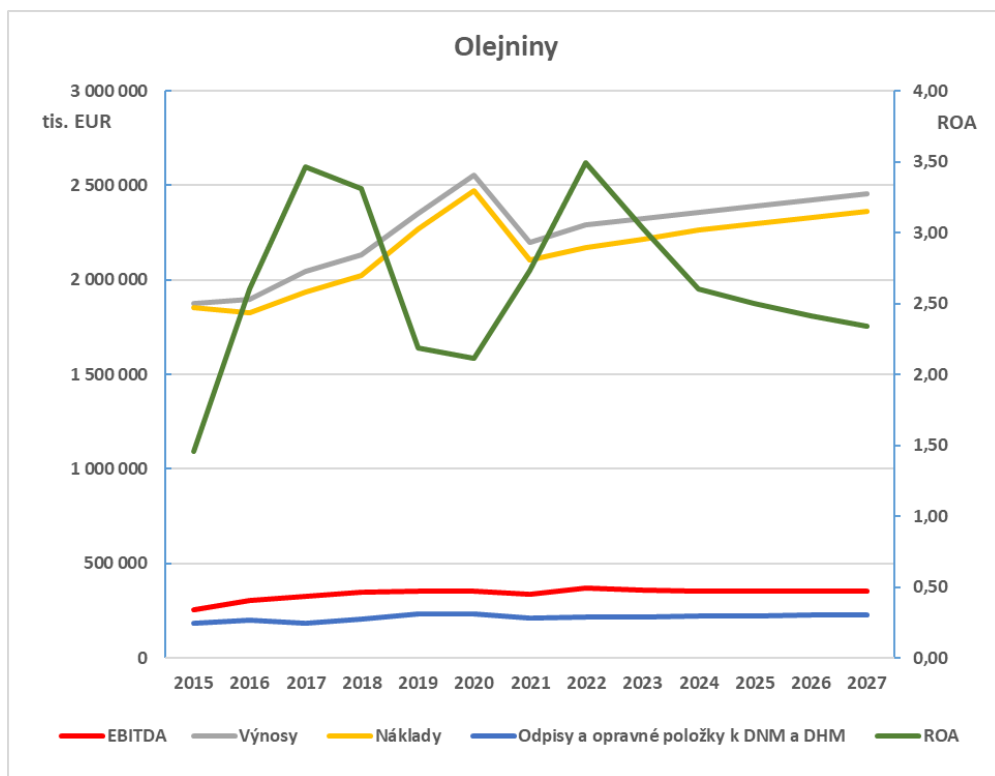
Na olejnin bol priradený podiel investícií, odpovedajúci podielu olejnin na celkovej ploche ornej pôdy (180 miliónov investícií zo 650 miliónov (bez závlah) celkových investícií na ornú pôdu (bez cukrovej repy)). Táto alokácia bola urobená iba z dôvodu nápočtu efektívnosti investícií na jednotlivé vertikály.

U olejnin sa nepočíta s viazanou podporou neinvestičnými dotáciami z dôvodu ich vysokej rentability na svetových trhoch.

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou OLEJNINÝ, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	256 910	302 201	325 761	347 915	351 205	355 284	336 473	371 431	361 743	351 705	352 585	353 489	354 418
ROA*	1,45	2,60	3,47	3,31	2,18	2,11	2,73	3,49	3,03	2,60	2,50	2,42	2,34
ROE*	3,51	6,42	8,20	7,62	5,17	4,98	6,48	8,15	6,97	5,90	5,58	5,31	5,08
Rentabilita nákladov	2,23	4,06	5,64	5,44	3,64	3,46	4,45	5,63	4,88	4,19	4,04	3,92	3,82
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	1 876 757	1 899 628	2 045 013	2 135 227	2 350 800	2 554 961	2 197 126	2 295 997	2 330 437	2 365 393	2 400 874	2 436 887	2 473 440
Výnosy = organický rast + zvýšenie tržieb vo vertikále								2 292 928	2 324 300	2 356 188	2 388 601	2 421 545	2 455 030
Produkcia olejnin **							286 055	282 987	279 918	276 850	273 782	270 713	267 645
Navýšenie tržieb z olejnin								-3 068	-6 137	-9 205	-12 273	-15 342	-18 410
Náklady = organický rast	1 855 694	1 825 429	1 935 912	2 025 147	2 268 324	2 469 552	2 104 873	2 168 019	2 211 379	2 255 607	2 289 441	2 323 783	2 358 639
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								2 170 706	2 216 110	2 261 410	2 295 753	2 330 113	2 364 624
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	185 491	198 027	185 642	207 476	233 284	232 532	211 392	215 678	219 351	222 500	225 199	227 512	229 495
Nákladové úroky	30 024	29 975	31 018	30 358	35 444	37 343	32 828	33 530	34 202	34 427	34 538	34 544	34 518
Výsledok hospodárenia pred zdanením	41 394	74 199	109 101	110 080	82 477	85 409	92 253	122 223	108 190	94 778	92 848	91 432	90 406
Neinvestičné dotácie	276 919	269 315	287 019	291 578	345 466	303 129	299 301	299 301	299 301	299 301	299 301	299 301	299 301
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu ***								***	***	***	***	***	***
Investičné dotácie	24 547	8 399	8 185	9 126	8 676	14 672	9 812	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Celkové aktíva	2 845 296	2 852 880	3 147 641	3 324 084	3 777 789	4 042 317	3 428 942	3 497 521	3 567 472	3 638 821	3 711 597	3 785 829	3 861 546
Vlastné imanie	1 179 689	1 156 469	1 331 241	1 444 956	1 595 023	1 716 153	1 448 769	1 499 476	1 551 957	1 606 276	1 662 495	1 720 683	1 780 907
Investície viazané na vertikálu**								30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 je 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením. Vo výnosoch nie je zapracovaný rast neinvestičných dotácií bez SAPS a Eco, pretože nie sú navrhované. Vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	Vyšší nárast do roku 2024, potom zníženie tempa rastu nákladov.												
** Investície	Na olejninu bol priradený podiel investícií, odpovedajúci podielu olejnin na celkovej ploche ornej pôdy (180 miliónov investícií zo 650 miliónov (bez závlah) celkových investícií na ornú pôdu (bez cukrovej repy)). Táto alokácia bola urobená iba z dôvodu nápočtu efektívnosti investícií na jednotlivé vertikály.												
*** Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu	Na neinvestičné dotácie sa neprojektujú žiadne objemy z dôvodu, že neboli predmetom podpory ani v minulých obdobiach, nakoľko boli vysoko rentabilné. Sója bude riešená samostatne ako samostatný projekt.												
	Olejniný sú v zásade vývozným artiklom a na výrobu methylesteru v SR. Tieto olejninu nie sú v SR využité na výrobu jedlých olejov a tukov. Každý investičný zámer na výstavbu olejárne by si vyžadoval významné investície nad 50 miliónov EUR, čo by si vyžadovalo spracovať samostatný projekt - náklady na tento projekt nie sú zapracované do tejto analýzy.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Návrh vertikály predpokladá stagnáciu pestovania olejnín na území SR a miernu zmenu štruktúry produkcie jednotlivých komodít olejnín. Návrh predpokladá i stagnáciu produkcie a ekonomických výnosov. To sa premieta do projekcií výnosov celého sledovaného súboru podnikov.

V zásade je naprojektovaný iba organický rast vo výnosoch i v nákladoch, ktorý spôsobuje stagnáciu- výsledku hospodárenia sledovaného súboru poľnohospodárskych podnikov.

Jediný ekonomický ukazovateľ, ktorý sa bude meniť budú odpisy z investícií.

Pozn.: Do investícií bol premietnutý iba objem, ktorý zodpovedá pomeru plôch obilnín a olejnín z celkového návrhu na investície pre obilniny

Tento vývoj sa premieta i do tvorby EBITDA, ktorá v projektovom období stagnuje na úrovni východiskového roku 2022. Rast EBITDA medzi rokom 2022 a 2021 je dôsledkom projektovaného zvýšenia cien rastlinných komodít s tým, že zatiaľ nie je možné oceniť projekciu nákladov, ktoré rastú a zrejme rásť budú.

Ostatné ekonomické ukazovatele a ich rast kopírujú skutočnosť skokového rastu výsledku hospodárenia v roku 2022.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála ošípané

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí realizovali chov v sledovanej komodite v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer počtov zvierat
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016-2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Významný rozvoj chovu ošípaných, presahujúci minulý 10-ročný vývoj so zámerom zvýšiť produkciu jatočných ošípaných v roku 2027 na 110 tis. ton a do roku 2035 takmer na dvojnásobok. Tento vývoj môže byť obmedzený environmentálnymi požiadavkami pri povoľovaní investícií.
2. Zvyšovanie intenzity chovu jatočných ošípaných z hľadiska odchovu prasiat: zvýšenie z 28,9 ks na 30,5 ks na prasnicu. Zvýšenie produkcie jatočných ošípaných v dôsledku zvýšenia početných stavov z 589 tis. ks na 720 tis. ks. Zvýšenie hmotnostných prírastkov vo výkrme, vrátane predvýkrmu z 0,633 kg/KD na 0,710 kg/KD.
3. Zvýšenie početných stavov jatočných ošípaných postupnou výstavbou nových, moderných veľkokapacitných objektov.
4. Zvýšenie produkcie v priebehu 3-7 rokov postupne, v mäse o 31% za obdobie do 2027.
5. Výstavba nových veľkokapacitných objektov pre chov ošípaných, minimalizujúcich negatívny vplyv na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov v regióne.

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Zvýšenie produkcie mäsa z 84 tis. t na 110 tis. t v r. 2027 - zvyšovanie výnosov
2. Zníženie nákladov na výrobu mäsa výstavbou nových, moderných a technologicky inovačných veľkokapacitných fariem

Investície do chovu jatočných ošípaných

Projekt je založený na minimálnej potrebe neinvestičných dotácií, resp. viazaných platieb.

Investičný zámer vertikály vychádza predovšetkým zo zámeru výstavby nových veľkokapacitných fariem pre chov ošípaných, minimalizujúcich negatívny vplyv na životné prostredie a kvalitu života obyvateľov v regióne.

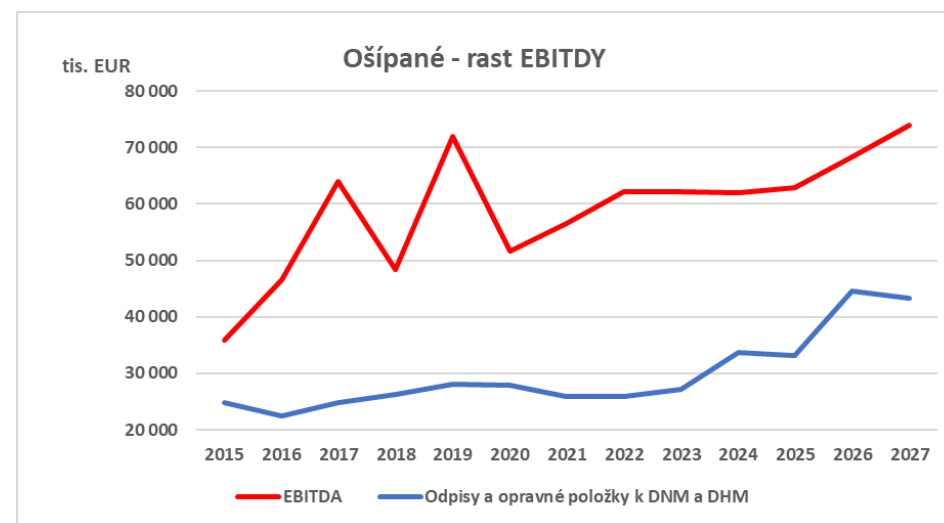
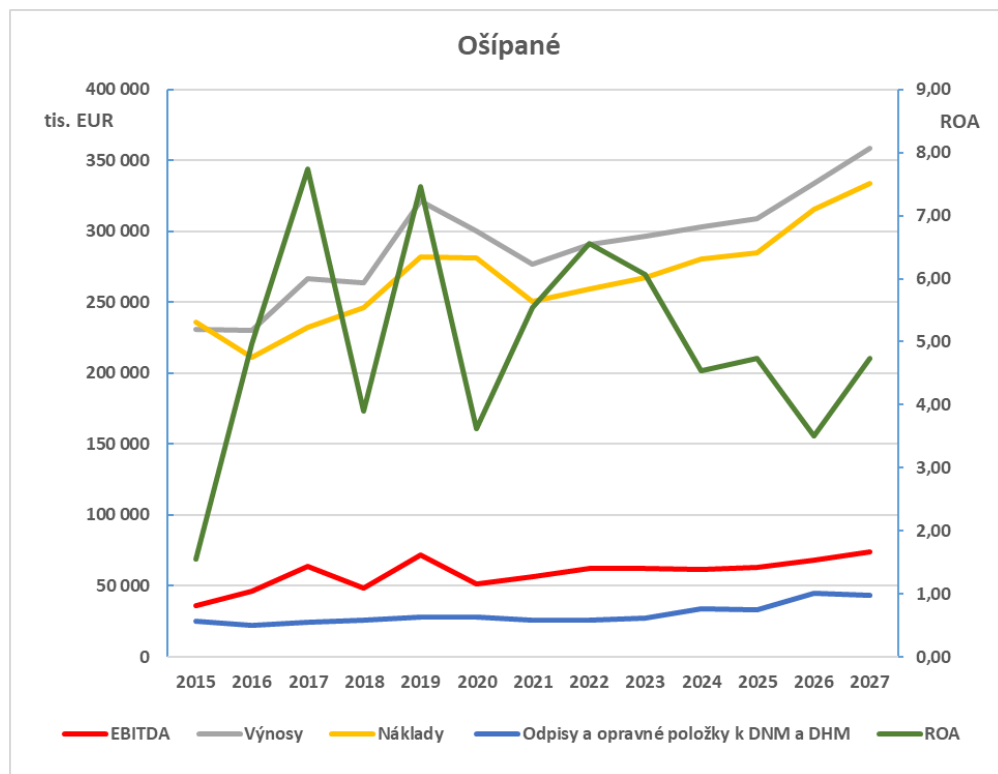
Zámer predpokladá investície v objeme do 298 mil. EUR na obdobie do roku 2027 / cca 100 mil. EUR dotácií investičných. Okrem toho sú potrebné investície do spracovania a porážok na rozšírenie ponuky bravčového mäsa v SR, ktoré boli vyčíslené v rámci investičných potrieb pre spracovanie hovädzieho mäsa.

Projekt zabezpečuje produkčnú sebestačnosť takmer 55% v bravčovom mäse.

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou OŠIPANÉ, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	35 912	46 571	63 940	48 315	72 013	51 662	56 500	62 245	62 217	61 902	62 828	68 377	73 914
ROA*	1,56	4,97	7,75	3,89	7,46	3,62	5,54	6,56	6,07	4,54	4,73	3,51	4,73
ROE*	3,45	11,15	16,64	9,03	17,78	8,66	12,65	14,87	13,57	10,01	10,27	7,51	9,97
Rentabilita nákladov	2,67	9,21	14,88	7,20	13,95	6,76	10,40	12,10	11,09	8,07	8,42	5,76	7,48
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	230 815	230 554	266 797	263 879	321 470	300 248	276 590	289 036	293 372	297 772	302 239	306 773	311 374
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert.								290 736	296 772	302 872	309 039	333 973	358 974
Navýšenie tržieb vo vertikále								1 700	3 400	5 100	6 800	27 200	47 600
Náklady = organický rast	235 823	211 113	232 233	246 161	282 126	281 230	250 572	258 089	263 251	268 516	272 544	276 632	280 782
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								259 364	267 135	280 252	285 028	315 790	333 989
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM**	24 879	22 494	24 751	26 179	27 998	27 824	25 849	25 849	27 183	33 760	33 233	44 607	43 357
Nákladové úroky	4 729	4 636	4 625	4 417	4 671	4 819	4 634	5 024	5 397	5 522	5 583	5 587	5 572
Výsledok hospodárenia pred zdanením	6 304	19 442	34 565	17 719	39 344	19 018	26 017	31 372	29 637	22 620	24 011	18 182	24 985
Neinvestičné dotácie	22 730	20 359	25 168	23 589	34 187	28 323	26 325	26 325	26 325	26 325	26 325	26 325	26 325
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu								0	0	0	0	0	0
Investičné dotácie	3 058	566	631	583	770	574	625	0	8 000	32 000	0	60 000	0
Celkové aktíva	405 389	391 245	446 105	455 304	527 741	524 792	469 037	478 418	487 987	497 746	507 701	517 855	528 212
Vlastné imanie	182 673	174 378	207 665	196 290	221 296	219 524	203 831	210 965	218 349	225 991	233 901	242 087	250 560
Investície viazané na vertikálu								0	20 000	100 000	0	178 000	0
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o 1,5% až 2%.												
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM **	Odpisy sú projekované predovšetkým ako odpisy z budov a technológií.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov s produkciou ošípaných vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov iba 10 % z celkového rozmeru odvetvia poľnohospodárstva. Je to dôsledkom koncentrácie chovu do niekoľkých relevantných podnikov.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na zvýšení rozmeru i intenzity chovu, zvyšovaní ekonomických výnosov a významnej investičnej aktivity. Tento vývoj sa predpokladá iba na obmedzenom počte fariem.

V dôsledku toho je projektovaný významný nárast ekonomických výnosov predovšetkým v závere projektovaného obdobia. Ten je schopný udržať trajektóriu tvorby výsledku hospodárenia, ktorý sa bude udržiavať na východiskovej hodnote roku 2022.

Tvorbu výsledku hospodárenia bude významne ovplyvňovať vysoký objem odpisov z investičnej výstavby.

Vývoj EBITDA je zobrazením projekcií výsledku hospodárenia a odpisov, kedy sa EBITDA zvyšuje v období najvyššej investičnej výstavby. Naprojektovaná EBITDA bude schopná plniť dlhovú službu ale bude potrebné časť úverov rozložiť na dlhšie splátkové obdobie / 10-15 rokov/

Vývoj ostatných ukazovateľov je zobrazením pomerov predovšetkým k vytvorenému zisku a je projektovaný v zodpovedajúcej trajektórii.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj ďalšej živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála ovce

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí realizovali chov v sledovanej komodite v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer počtov zvierat
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016-2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Zvyšovanie intenzity chovu oviec z hľadiska odchovu jahniat: zvýšenie zo 70 ks na 89 ks na 100 bahníc. Zvýšenie produkcie jahniat na výkrm. Zvýšenie úžitkovosti mlieka z 93 lt/ bahnicu na 120 lt/ bahnicu
2. Zmena konceptu odchovu jahniat od jahniat v nízkej váhe k celoročnej produkcii ťažkých jahniat
3. Zvýšenie produkcie v priebehu 3-7 rokov postupne, v mlieku o 36% za obdobie do 2027, mäse o 6 %
4. Použitie inovačných technológií /smart technológie na sledovanie stád, smart technológie do popredných stajní, smart technológie na elektrické ohradníky, robotizované efektívne dojenie / s vysokým inovačným efektom

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Zvýšenie produkcie mäsa z 1098 t na 1170 t v r. 2027, mlieka z 12,5 mil. l na 17 mil. l
2. Zmena systému manažmentu so stádami, rozvíjanie pastvy do vyšších váhových kategórií, využitie pastvín na vyššej úrovni
3. Zavedenie smart technológií

Investície do chovu oviec

Investičný zámer vertikály vychádza zo zámeru modernizácie ustajňovacích kapacít, technológií dojární, smart technológií pre pastevný odchov /ohradníky/. Zámer predpokladá investície v objeme 20 mil. EUR na obdobie do roku 2027 / 6,6 mil. EURO dotácií investičných. Okrem toho sú potrebné investície do spracovania a porážok na rozšírenie ponuky jahniaceho mäsa v SR vo výške cca 10 mil. EURO / 3,0 mil. EURO dotácií investičných.

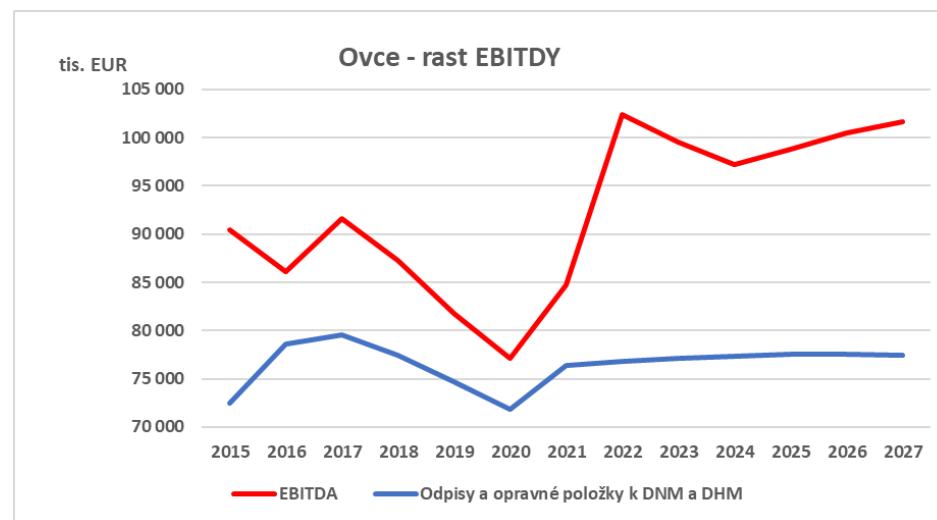
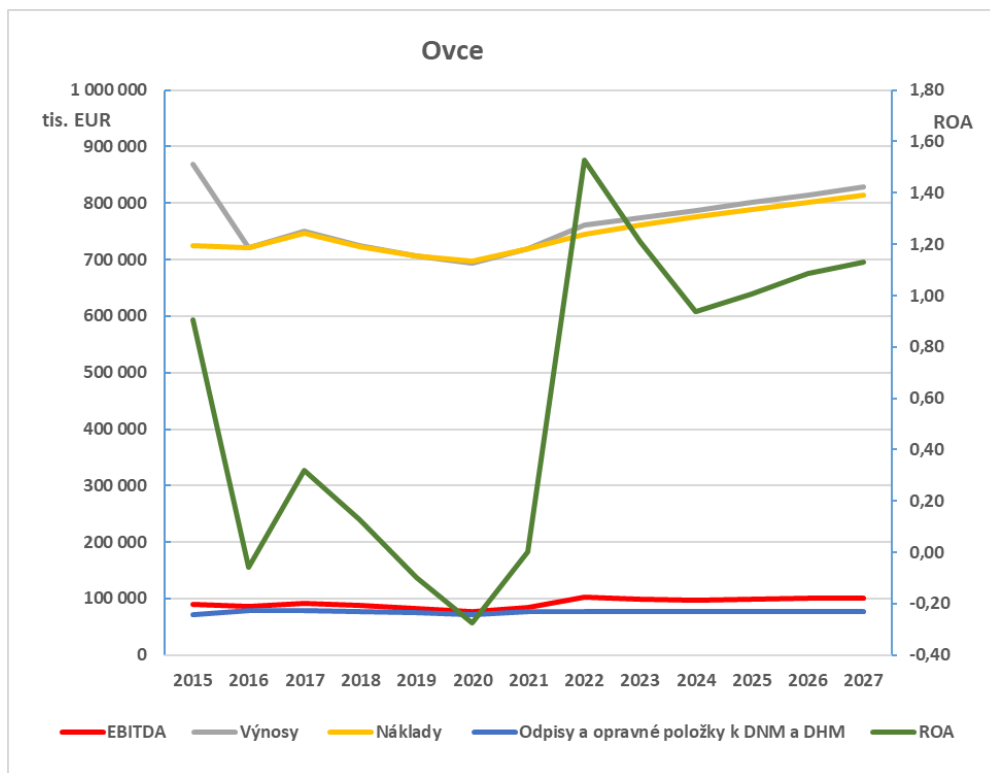
Neinvestičné dotácie

Projektový zámer predpokladá navýšenie neinvestičných dotácií až do výšky 21,6 mil. EUR ročne.

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou OVCE, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	90 450	86 100	91 567	87 264	81 724	77 092	84 750	102 374	99 582	97 231	98 829	100 458	101 626
ROA*	0,91	-0,06	0,32	0,13	-0,10	-0,27	0,00	1,53	1,21	0,94	1,00	1,09	1,13
ROE*	2,33	-0,15	0,88	0,35	-0,27	-0,76	0,01	4,13	3,25	2,49	2,64	2,82	2,92
Rentabilita nákladov	1,33	-0,09	0,50	0,20	-0,15	-0,42	0,01	2,32	1,84	1,42	1,53	1,66	1,74
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	869 228	720 824	749 830	724 649	706 208	694 008	719 104	751 463	762 735	774 176	785 789	797 576	809 539
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								762 165	774 452	787 422	800 999	814 782	828 260
Navýšenie tržieb vo vertikále								532	1 097	1 725	2 790	3 886	4 951
Náklady = organický rast	724 861	721 441	746 100	723 228	707 284	696 929	718 996	744 161	759 044	774 225	785 839	797 626	809 591
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								744 867	760 457	776 368	788 931	801 477	814 111
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	72 428	78 575	79 581	77 406	74 720	71 865	76 429	76 763	77 074	77 364	77 568	77 559	77 484
Nákladové úroky	8 391	8 142	8 257	8 438	8 080	8 148	8 213	8 313	8 513	8 813	9 193	9 593	9 993
Výsledok hospodárenia pred zdanením	9 632	-617	3 730	1 421	-1 077	-2 921	107	17 298	13 995	11 054	12 068	13 305	14 149
Neinvestičné dotácie	132 198	136 076	139 749	137 669	137 529	123 517	134 908	145 078	145 528	146 428	147 328	148 228	148 678
z toho neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu						7 830		18 000	18 450	19 350	20 250	21 150	21 600
Investičné dotácie	14 913	9 522	4 268	2 449	3 831	1 474	4 309	2 500	2 500	2 500	2 000	500	0
Celkové aktíva	1 062 725	1 104 715	1 161 054	1 114 543	1 107 612	1 062 849	1 110 155	1 132 358	1 155 005	1 178 105	1 201 667	1 225 700	1 250 214
Vlastné imanie	412 621	417 094	423 208	408 556	396 830	385 974	406 332	418 522	431 078	444 010	457 331	471 051	485 182
Investície viazané na vertikálu								5 000	5 000	5 000	4 000	1 000	0
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením. Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien.												
Náklady	V 2022 nárast o 3,5%, inak o 1,5% až 2%.												
Neinvestičné dotácie	Významné zvýšenie podpory pre ovce z dôvodu navýšenia sadzieb na kus bahnice.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor podnikov s produkciou oviec a kôz vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 27,6 % z celkového rozmeru odvetvia výnosov poľnohospodárstva. Návrh vertikály predpokladá zmeny v spôsoboch podnikania s rastom produkcie predovšetkým z mlieka. Súčasne s tým predpokladá primerané investície a zásadné zvýšenie neinvestičných podpôr. Tieto zámery sú premietnuté do modelu.

Predpokladá sa významný rast výnosov v roku 2022 tak ako je projektované v ostatných komoditách.

Pozn.: rast výnosov v roku 2022 je dôsledkom dopadu rastu cien rastlinných komodít v roku 2022/ východiskový rok/

Trajektória vývoja v rokoch projekcie sa dvíha v menšej miere v dôsledku vyšších výnosov vo vertikále, ale predovšetkým návrhom na viac ako dvojnásobok neinvestičných dotácií oproti roku 2020.

Nárast neinvestičných dotácií sa prejavuje v tvorbe výsledku hospodárenia ako rozhodujúcej položky jeho rastu.

Návrh vertikály projektuje primeraný investičný rozvoj viazaný predovšetkým na ustajnenie, technológie. Ten sa prejavuje vo zvýšení odpisov i nákladov.

Projekcia EBITDA vychádza z časového radu kedy bola vytváraná predovšetkým z odpisov súboru podnikov. Od roku 2022 sa zvyšuje EBITDA z časti nárastom výsledku hospodárenia /ktorý ovplyvňuje východiskovú základňu 2022/ a z časti navýšením navrhovaných neinvestičných dotácií.

Výsledky modelu ukazujú, že súbor podnikov vo vertikále je závislý na dotačnej podpore a tento vývoj sa i naďalej prehĺbuje. Väčšia časť EBITDY je zabezpečovaná práve z týchto zdrojov .

Dlhová služba na splácanie navrhovaných úverov na investície je dostatočná / z nárastu EBITDA v posledných rokoch projektu/.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj ďalšej živočíšnej výroby.

Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála ovocie

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestovali komoditu v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Zvýšiť produkciu kvalitného ovocia pre celoročné zásobovanie a vývoz z cca 41 tis.t postupne až na 100 tis. t a zabezpečiť sebestačnosť trhového ovocia do roku 2027.
2. Každý rok vysadiť 300 ha ovocných sádov, z toho 250 ha jablňových. Do roku 2027 vysadiť spolu 1 500 ha nových ovocných sádov.
3. Dostatok výsadbového bezvirového materiálu.
4. Je veľmi dôležité, aby bola stratégia sebestačnosti Slovenska z domácej produkcie budovaná v symbióze medzi budovaním pestovateľských kapacít s cieľom zvyšovania objemu lokálnej produkcie a efektívnou organizáciou predaja rýchlo sa kaziacich produktov.
5. Združiť producentov do Ovocinárskej únie SR so zámerom lepšej podpory produkcie, ako aj odbytu.
6. Zvýšenie produkcie na základe závlahového systému.
7. Podpora, prípadne zakladanie produkčných spracovateľských združení pre poľnohospodárov a potravinárov v súlade s legislatívou EÚ.
8. Vytvoriť komplexnú štruktúru výroby vrátane skladovania, úpravy a balenia.
9. U privátnych značiek dominantných rovnocenné znázornenie vlastnej značky pestovateľa na obale produktu, minimálne tzv. – coobranding.
10. Zvýšenie kladnej zahranično-obchodnej bilancie v ovocí mierneho pásma.

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

Zvýšenie produkcie ovocia až na 100 tis. t znamená navýšenie tržieb o 45,1 mil. €.

Investície do ovocných sádov

1. Založenie potrebného počtu bezvirového biologického materiálu (výpestkov) v potrebnej štruktúre. (Potreba uzatvorenia zmluvných vzťahov).
2. príprava projektov na výsadbu cca 300 ha ročne s cieľom 1 500 ha nových sádov v roku 2027 a ich realizácia (predpoklad členstva v OUSR) členmi organizácie výrobcov.
3. -Výsadba sádov 300 ha ročne **14 mil.€/rok**
4. -Prechod na modernú sadovú techniku, obnova mechanizácie **2 mil. €/rok**
5. -Výstavba skladov s riadenou atmosférou, baličky, triedičky **10 mil. €/rok**
6. -Vybudovanie systémov závlah a protimrazové ochrany **bez sumy celk. invest.**
7. Národný doplatok v rámci financovania uznaných organizácií výrobcov
8. Zelená nafta 500 – 800 l na ha **170 – 270 €/ha**

Celkom

182 mil. €.

Investície – spracovanie

30 mil. €.

Neinvestičné podpory

500 -600 €/ha

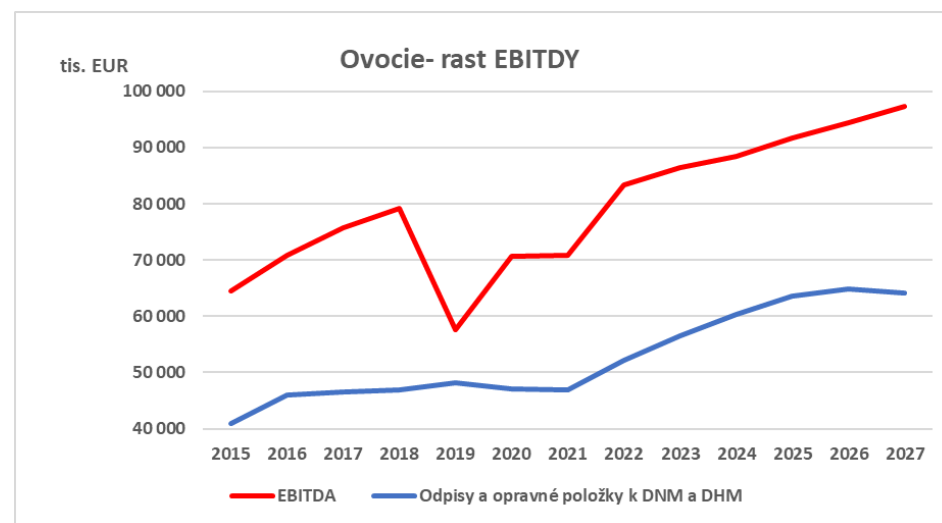
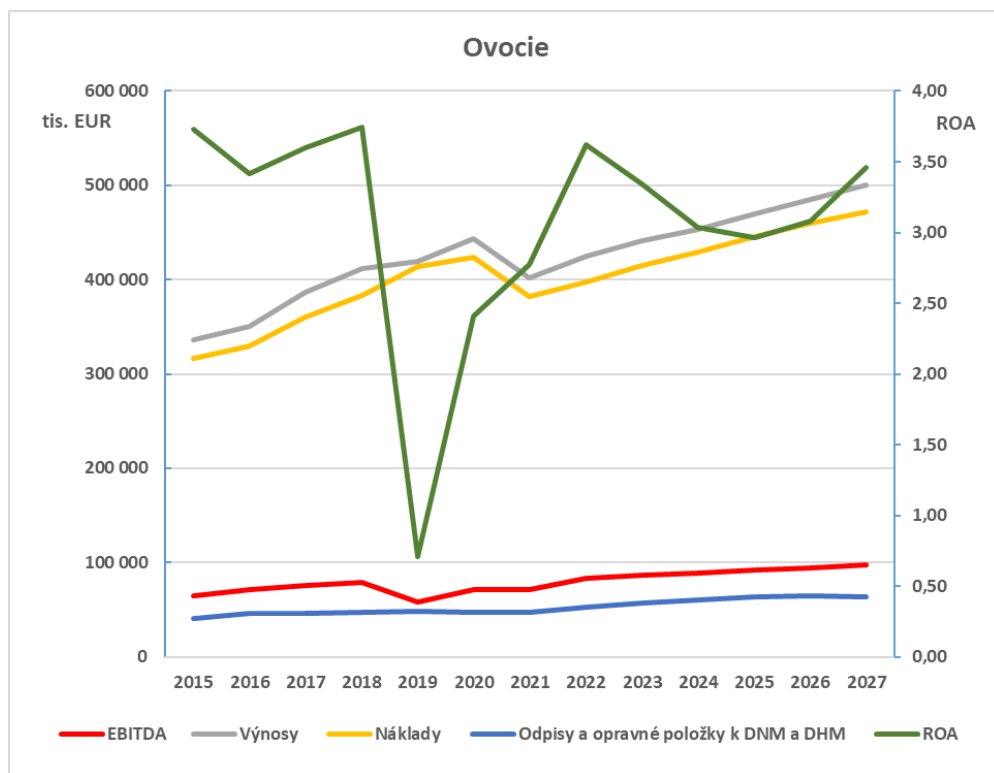
(AEKO a EP)

600 -900 €/ha

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou OVOCIE, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	64 563	70 770	75 663	79 214	57 656	70 724	70 805	83 353	86 509	88 499	91 669	94 461	97 261
ROA*	3,73	3,42	3,60	3,75	0,71	2,41	2,78	3,62	3,34	3,04	2,96	3,08	3,46
ROE*	6,69	6,18	6,88	7,17	1,43	4,77	5,29	6,88	6,26	5,60	5,39	5,52	6,11
Rentabilita nákladov	6,54	6,64	7,26	7,54	1,32	4,55	5,46	6,90	6,21	5,57	5,33	5,48	6,12
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	336 607	350 938	386 287	411 943	419 263	443 487	402 384	420 491	426 798	433 200	439 698	446 294	452 988
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								424 331	440 920	452 914	469 694	485 031	500 466
Zvýšenie tržieb z vertikály								2 345	12 462	17 889	28 006	36 582	45 158
Náklady = organický rast	316 365	329 095	360 138	383 056	413 820	424 183	382 059	389 700	395 545	401 478	407 501	413 613	419 817
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								396 956	415 137	429 033	445 938	459 833	471 610
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	40 875	46 061	46 510	46 898	48 268	47 143	46 976	52 119	56 527	60 306	63 544	64 892	64 047
Nákladové úroky	2 998	2 866	3 004	3 429	3 945	4 277	3 504	3 859	4 199	4 313	4 369	4 372	4 358
Výsledok hospodárenia pred zdanením	20 690	21 843	26 149	28 886	5 444	19 304	20 325	27 375	25 783	23 881	23 757	25 198	28 856
Neinvestičné dotácie	45 234	51 524	52 637	54 559	63 510	54 369	55 320	56 815	56 980	57 145	57 310	57 475	57 640
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu						2 700		4 195	4 360	4 525	4 690	4 855	5 020
Investičné dotácie	11 005	2 920	-33	6 854	6 389	2 840	3 794	18 000	18 000	18 000	18 000	13 000	6 000
Celkové aktíva	555 200	638 909	727 076	770 948	767 241	800 164	740 868	755 685	770 799	786 215	801 939	817 978	834 337
Vlastné imanie	309 219	353 385	379 862	402 947	381 151	404 714	384 412	397 866	411 791	426 204	441 121	456 560	472 540
Investície viazané na vertikálu								36 000	36 000	36 000	36 000	26 000	12 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
N/A	Nedostupné z dôvodu nejednoznačnosti, v dátach sa vyskytovala zrejme aj vratka dotácií, alebo chybné zaúčtovanie.												
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 do 1,5%, s pripočítaním nárastu produkcie ovocia vo vertikále. V roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením.												
	Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie.												
Náklady	Nárast do 5% a väzba na zvýšenie tržieb z ovocia a započítanie odpisov z nových investícií.												
	Priemer nákladov za rok 2021 je vykonaný z rokov 2018 až 2020.												
Výsledok hospodárenia pred zdanením	Výsledok hospodárenia pred zdanením je vyčíslený ako rozdiel výnosov a nákladov.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu	Objem neinvestičných dotácií oproti východizemu stavu.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov s produkciou ovocia vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 10 % z celkového rozmeru výnosov odvetvia poľnohospodárstva.

Každý ekonomický pohyb realizovaný vo vertikále má i významný vplyv na celý súbor prepočítaných podnikov.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na postupnom rozvoji v priebehu projektovaného obdobia a významného rastu ku koncu obdobia. To je spôsobené predovšetkým časovým obdobím medzi založením sadu a jeho produkciou. Vertikála projektuje významný rast výnosov, ako dôsledku významných investícií. Súčasne vertikála projektuje optimalizáciu nákladov a zníženie strát.

K tomuto ekonomickému zámeru je prispôsobený i návrh na rast investícií a investičných a neinvestičných dotácií. Návrh je z hľadiska ekonomického dôveryhodný.

Predpokladá sa organický rast nákladov ale významný vplyv odpisov z investičnej výstavby na vývoj tieto náklady zvyšuje.

Výsledok hospodárenia je dôsledkom týchto vplyvov, ktoré sú z hľadiska fázy, v ktorej sa projekt bude nachádzať pozitívne.

Návrh predpokladá zvýšenie neinvestičných dotácií oproti východiskám 2021 a tento nárast s ohľadom na ekonomickú úroveň projektu je primeraný.

V súvislosti s rastúcimi odpisy a primeranou úrovňou výsledku hospodárenia má vytváraná EBITDA opodstatnenú tendenciu rastu a je schopná obsluhovať dlhovú službu i ostatné funkcie ako zdroj cash flow.

Ukazovatele, viazané na výsledok hospodárenia, zodpovedajú vývoju ostatných ukazovateľov a stabilizujú rozvoj vertikály i súbor prepočítaných podnikov.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby.

Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála zelenina a zemiaky

Základný prístup

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: výber poľnohospodárskych podnikov a ich ekonomických ukazovateľov z Informačných listov pre podnikateľské subjekty účtujúce v podvojnóm účtovníctve v časovom rade 2015-2020. Vybratí boli producenti, ktorí pestovali komoditu v rokoch 2015 až 2020
2. krok: prepočet premietnutý na celú vertikálu /podnikov PO/ koeficientom vyjadrujúcim pomer hektárov komodity
3. krok: východiskový rok bol stanovený 2021 ako priemer rokov 2016 - 2020
4. krok: modelovanie vývoja ukazovateľov do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Významné rozšírenie výroby zemiakov až o 27% a zvýšenie ponuky do obchodných systémov.
2. Významné rozšírenie produkcie zeleniny až o 36% a zvýšenie ponuky do obchodných systémov.
3. Zvýšenie výmery zakrytých plôch až na 90 ha a rozšírenie sortimentu (uhorky).
4. Posilnenie vertikálnej a horizontálnej spolupráce a posúdenie možnosti vzniku OOV, resp. medziodvetvových dohôd v zmysle platnej legislatívy (Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013).
5. Budovanie alternatívnych odbytových ciest a spolupráca napr. na regionálnej úrovni (priamy predaj, podnikové predajne, verejné stravovanie).
6. Spoločné projekty odbytu - spolupráca vo vývoji, projekty nastavenia dlhodobých vzťahov.
7. Marketingová politika – zvyšovanie predaja slovenských potravín.
8. Rozšírenie investícií do závlah.
9. Vybudovanie moderných kapacít na pozberové úpravy, triedenie, balenie a vybudovanie dostatočných skladových kapacít.
10. Zvýšenie odberu slovenskej suroviny zo strany spracovateľov do spracovania.

Podnikateľský, ekonomický a investičný zámer predložený vertikálou

1. Viazané platby I. pilier	500 – 600 €/ ha, celková suma 73,7 mil. €
2. Zelená nafta	170-270 €/ha
3. Organizácia trhu – zaviesť konzumné zemiaky ako uznanú plodinu pre organizácie výrobcov, vyčleniť na to notifikovanú vnútroštátnu podporu	
4. Zaviesť program kvality Q SK pre zeleninu a zemiaky	

Investičné zámery

5. Výstavba skladov	NFP 28 mil. €
6. Nákup poľných technológií na pestovanie zeleniny a zemiakov vrátane závlahových detailov	NFP 22 mil. €
7. Pozberové a spracovateľské kapacity zeleniny a zemiakov smerujúce v rámci vertikály k agropotravinárstvu	NFP 22 mil. €
8. Rekonštrukcia už existujúcich zakrytých plôch, využitie obnoviteľných zdrojov energie	NFP 14 mil. €
9. Výstavba nových zakrytých plôch, využitie obnoviteľných zdrojov energie	NFP 22 mil. €

Investície celkom do prvovýroby	215 mil. € (vrátane spoluúčasti 50%)
--	---

Investície - spracovanie	20 mil. €
---------------------------------	------------------

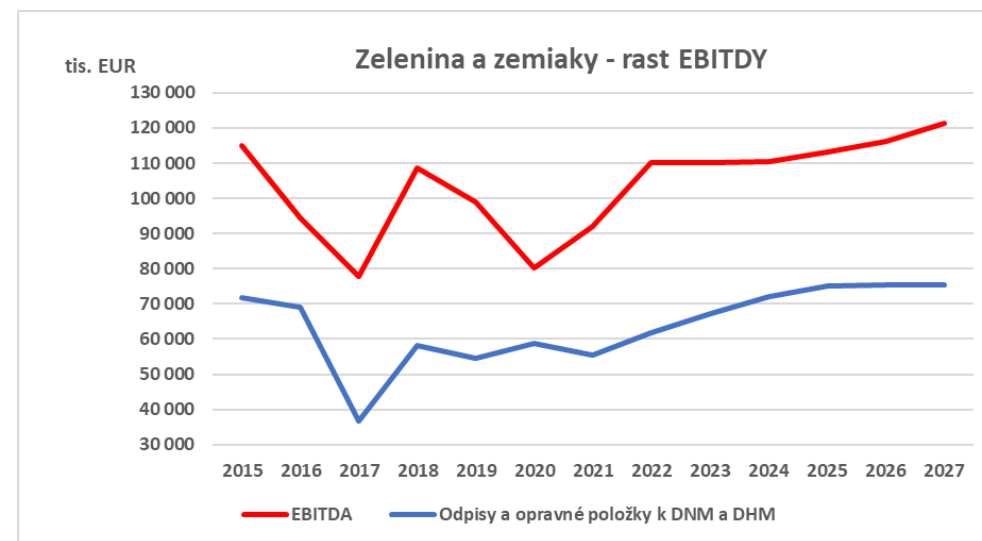
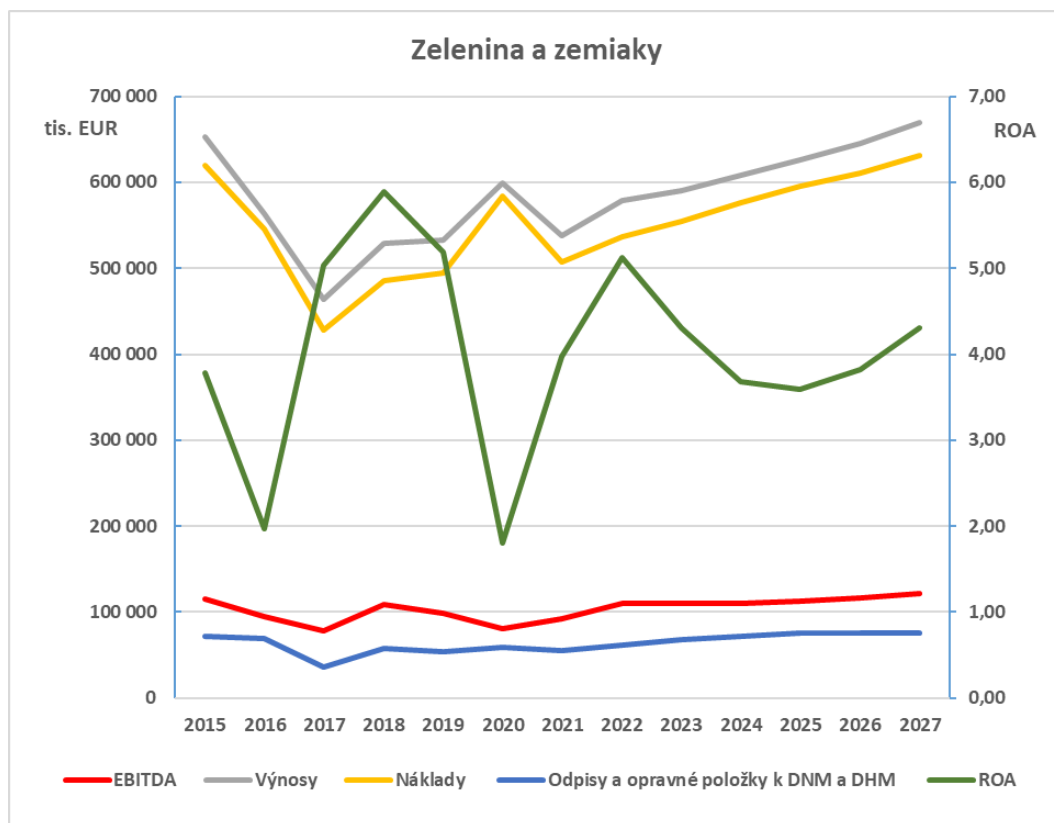
Podpory neinvestičné

Podpora na zeleninu	500 – 600 €/ha
Zaviesť priamu podporu na pestovanie zemiakov	300 – 400 €/ha
Zaviesť priamu platbu na zakryté plochy	10 000 €/ha

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Prepočet na podniky s vertikálou ZELENINA A ZEMLIAKY, v tis. EUR (okrem ROA, ROE a rentability nákladov)													
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021-priemer	2022	2023	2024	2025	2026	2027
EBITDA	114 947	94 450	77 789	108 502	99 116	80 389	92 050	110 100	110 029	110 326	113 281	116 245	121 241
ROA*	3,79	1,97	5,04	5,90	5,19	1,80	3,98	5,12	4,30	3,68	3,59	3,82	4,30
ROE*	9,80	5,56	14,01	15,21	13,28	4,62	10,54	13,42	11,11	9,36	9,00	9,43	10,47
Rentabilita nákladov	5,55	3,24	8,28	9,11	7,94	2,72	6,26	7,77	6,45	5,40	5,21	5,50	6,12
Výnosy = organický rast a nárast cien (2022)	652 689	563 330	463 949	529 149	533 263	599 670	537 872	562 076	570 508	579 065	587 751	596 567	605 516
Výnosy = org. rast + zvýšenie tržieb vo vert. + zvýšenie nein. dotácií (2022)								578 418	589 850	608 007	626 393	644 909	669 858
Zvýšenie tržieb z vertikály								9 700	11 100	20 700	30 400	40 100	55 500
Náklady = organický rast	619 732	545 642	428 474	484 948	494 023	583 780	507 373	522 595	533 047	543 707	551 863	560 141	568 543
Náklady = organický rast + odpisy z novorealizovaných investícií + navýšenie nákladových úrokov z nových investícií								536 718	554 131	576 849	595 394	611 278	631 209
Odpisy a opravné položky k DNM a DHM	71 902	68 994	36 576	58 311	54 474	58 852	55 441	61 870	67 380	72 103	75 151	75 479	75 473
Nákladové úroky	8 653	7 768	5 740	5 991	5 402	5 648	6 110	6 529	6 931	7 065	7 131	7 135	7 119
Výsledok hospodárenia pred zdanením	34 393	17 688	35 473	44 201	39 240	15 889	30 498	41 701	35 719	31 158	30 999	33 631	38 649
Neinvestičné dotácie	84 893	74 072	50 815	57 758	61 633	51 992	59 254	65 896	67 496	67 496	67 496	67 496	68 096
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **						4 208		10 850	12 450	12 450	12 450	12 450	13 050
Investičné dotácie	12 698	2 529	1 845	3 194	2 953	11 323	4 369	22 500	22 500	22 500	19 000	11 000	10 000
Celkové aktíva	908 491	897 670	703 864	749 641	756 704	881 705	797 917	813 875	830 153	846 756	863 691	880 965	898 584
Vlastné imanie	351 068	318 030	253 194	290 651	295 463	343 664	300 200	310 707	321 582	332 838	344 487	356 544	369 023
Investície viazané na vertikálu								45 000	45 000	45 000	38 000	22 000	20 000
* ROA, ROE počítane z HV pred zdanením													
Výnosy	Organický rast pre 2022 až 2027 o 1,5%, pričom v roku 2022 zohľadnený nárast cien nárastom výnosov o 3%. V ostatných rokoch je nárast cien zohľadnený reťazením. Vo výnosoch sú neinvestičné dotácie, vo výnosoch zapracovaný organický rast, nárast cien. Vo výnosoch je započítaný nárast nárokovovaných neinvestičných dotácií oproti roku 2021.												
Náklady	V 2022 nárast o 3%, inak o 1,5% až 2%.												
Neinvestičné dotácie bez SAPS na vertikálu **	Z tohto objemu je do výnosov započítaná iba jedna tretina, a to ako rozdiel medzi pôvodnými dotáciami do roku 2021 a návrhom vertikály pre roky 2022 až 2027.												

Vývojové grafy modelu

Komentár ku vertikále

Súbor poľnohospodárskych podnikov s produkciou zeleniny a zemiakov vstupujúcich do modelového riešenia tvorí z hľadiska výnosov 22,3% z celkového rozmeru odvetvia výnosov poľnohospodárstva.

Ekonomický zámer vertikály je postavený na postupnom rozvoji zeleniny v priebehu projektovaného obdobia a významného rastu od roku 2027. Vertikála projektuje významný rast výnosov, ako dôsledku masívnych investícií. Súčasne vertikála projektuje optimalizáciu nákladov, zníženie strát podobne ako u vertikály ovocia.

K tomuto ekonomickému zámeru je prispôsobený i návrh na rast investícií a investičných a neinvestičných dotácií. Návrh je z hľadiska ekonomického akceptovateľný. Predpokladá sa organický rast nákladov ale významný vplyv odpisov z investičnej výstavby na vývoj nákladov.

Výsledok hospodárenia je dôsledkom týchto vplyvov a jeho vývoj bude ovplyvňovaný predovšetkým nárastom odpisov z novo realizovaných investícií. Návrh predpokladá zvýšenie neinvestičných dotácií oproti východiskám 2021 ale tento nárast s ohľadom na hospodárske a ekonomické zábery vertikály je opodstatnený.

V súvislosti s rastúcimi odpismi a primeranou úrovňou výsledku hospodárenia má vytváraná EBITDA opodstatnenú tendenciu rastu a je schopná obsluhovať dlhovú službu i ostatné funkcie ako zdroj cash flow.

Ostatné ukazovatele viazané na výsledok hospodárenia zodpovedajú vývoju ostatných ukazovateľov a stabilizujú rozvoj vertikály i súbor prepočítaných podnikov. Návrh vertikály má reálny ekonomický základ.

Riziká modelu

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity aj ďalšiu produkciu plodín rastlinnej výroby, prípadne aj živočíšnej výroby. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Dôležité poznanie je skutočnosť, že vertikála / predovšetkým časť poľnohospodárska, má záujem o prechod na trajektóriu efektívnosti. To znamená, že vplyvom zmien v hospodárení, investícií a podpôr sa zvýšia výnosy na potrebnú úroveň. Vplyvom investícií na ďalšie komodity sa ďalej navýšia, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre všetky komodity u predmetných podnikov bude väčší.

Ekonomické modelovanie efektívnosti vložených prostriedkov, národohospodárskeho prínosu

Vertikála: PRODUKCIA DREVA A JEHO SPRACOVANIE V DREVOSPRACUJÚCOM PRIEMYSLE

Základný prístup:

Vychádza sa z predikčného prístupu reálneho vývoja hlavných ukazovateľov a modelovania budúceho vývoja v hlavných ekonomických ukazovateľoch.

1. krok: Namodelovala sa predikcia reálneho vývoja hlavných finančných a ekonomických ukazovateľov lesného hospodárstva, drevospracujúceho a celulózo-papierenského priemyslu
2. krok: Prepočet bol premietnutý na celú lesnícko-drevársku vertikálu
3. krok: Priemer rokov 2015 až 2020 bol zbraný ako základňa pre rok 2021
4. krok: Modelovanie vývoja na základe známych zmien vo vývoji do roku 2027 na základe odhadov a predpokladov vychádzajúcich z Koncepcie spoločných postupov pri budovaní moderného pôdohospodárstva v horizonte 2035

Základné zámery vertikály

1. Stabilizácia a zníženie rizík produkcie v podmienkach zmeny klímy prechodom na prírode blízke, ktoré vyžaduje v počiatočnom období vstupné náklady.
2. Udržanie produkcie surového dreva ako aj zlepšenie jeho kvality prostredníctvom adaptačných opatrení v ohrozených a poškodených lesoch
3. Zvýšenie produkcie výrobkov z dreva s vyššou pridanou hodnotou ako je napr. lepené drevo, panely pre drevodomy, obalový papier o 250 mil. euro.
4. Zvýšenie spotreby tuzemskej produkcie výrobkov z dreva. Je dôležité, aby stratégia sebestačnosti Slovenska vstupných surovín pre drevospracujúci priemysel bola z domácej produkcie
5. Dopad na zmeny v štruktúre zahraničného obchodu – zníženie dovozu výrobkov z dreva s vyššou pridanou hodnotou o 100 mil. EURO. Zvýšenie kladnej zahranično-obchodnej bilancie vo výrobkoch z dreva s vyššou pridanou hodnotou.
6. Pozitívny dopad na zamestnanosť

Podnikateľský a ekonomický a investičný model predložený vertikálou:

Produkčné položky

1. Zlepšenie kvality sortimentov surového dreva - zvýšenie tržieb subjektov obhospodarujúcich lesy o 30 mil. euro.
2. Zvýšenie produkcie lepeného dreva o 100 000 m³ = zvýšenie tržieb o 45 až 50 mil. EURO / celá vertikála /s gradáciou v 2027/ s pozitívnym dopadom na pridanú hodnotu a výsledok hospodárenia
3. Zvýšenie produkcie panelov a komponentov pre drevodomy = zvýšenie tržieb o 60 mil. euro s pozitívnym dopadom na pridanú hodnotu a zisk
4. Zvýšenie produkcie obalového papiera = zvýšenie tržieb o 140 mil. euro s pozitívnym dopadom na pridanú hodnotu a zisk

Investície prvovýroba

42 mil. eur podpora prechodu na PBHL
102 mil. eur ozdravné a adaptačné opatrenia v lesoch
32 mil. eur moderné environmentálne priaznivé technológie ťažby a približovania dreva
41,2 mil. eur optimalizácia infraštruktúry (sanácia, rekonštrukcia, optimalizácia hustoty lesnej cestnej siete)

Celkom

217,2 mil. eur v rokoch 2022-2027

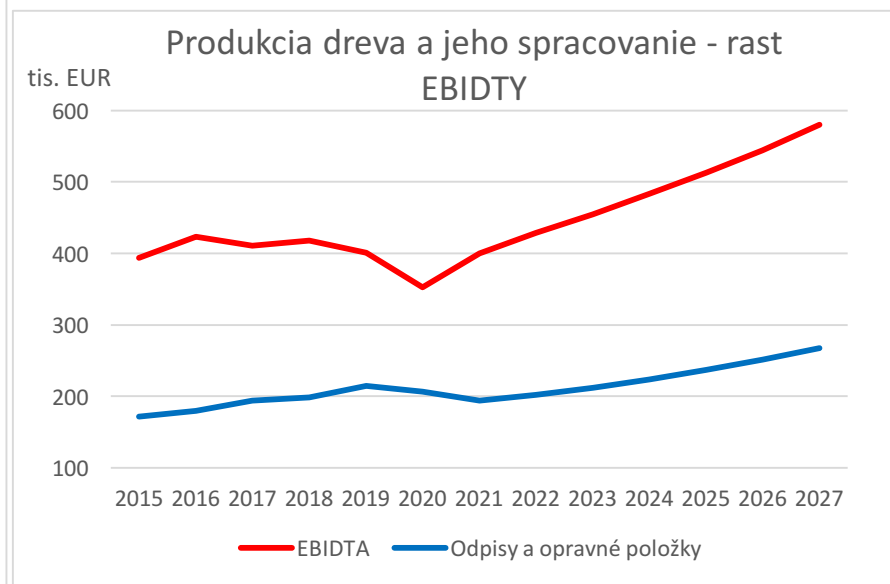
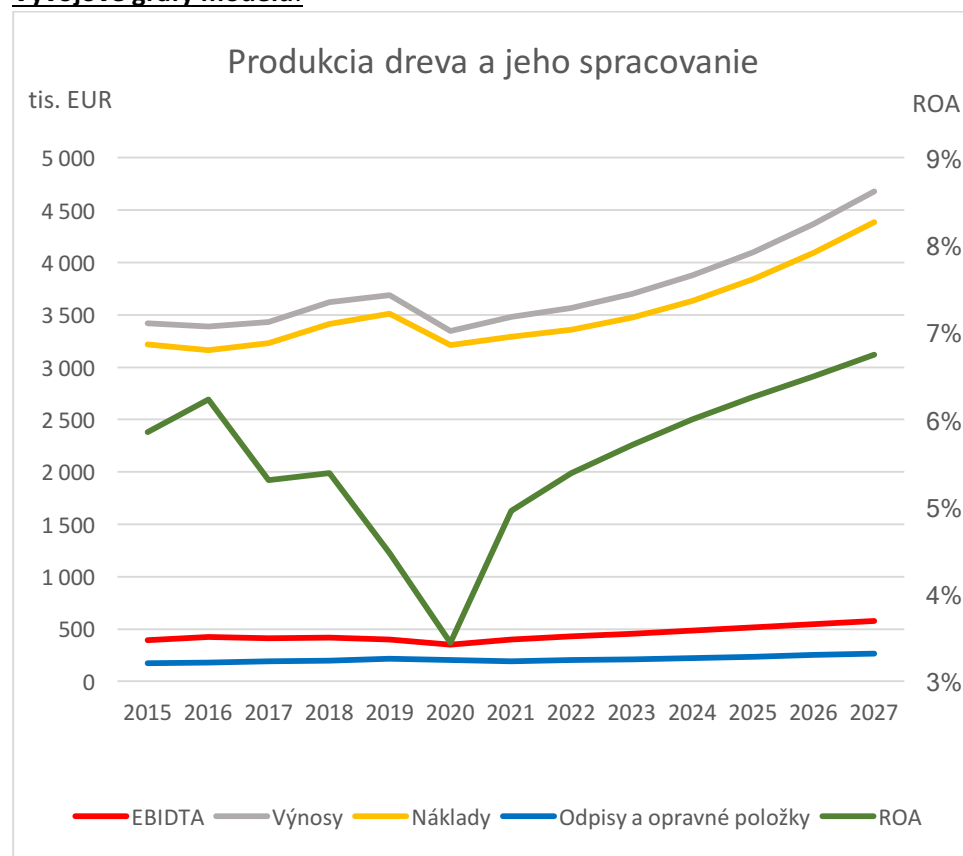
Investície spracovanie	6 mil. eur malé lokálne spracovateľské reťazce vrátane inovačných projektov
	30 mil. eur spracovanie listnatých sortimentov vyššej kvality
	15 mil. eur implementácia pokročilých technológií pre detekciu kvality a chýb dreva
	30 mil. eur spracovania surového dreva na výrobky s vyššou pridanou hodnotou
	30 mil. eur výroba biologicky degradovateľných a špeciálnych kompostovateľných obalových papierov
	30 mil. eur podpora využívania drevných odpadov a recyklovaného papiera, ako druhotnej suroviny
Celkom	141 mil. eur v rokoch 2022-2027

Projekcia hlavných ukazovateľov a model efektívnosti

Lesnícko-drevárska vertikála	Jednotka	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Výnosy	mil. eur	3 421	3 389	3 434	3 619	3 686	3 349	3 483	3 569	3 701	3 877	4 098	4 365	4 676
Tržby za vlastné výrobky a služby	mil. eur	2 934	2 930	2 956	3 095	3 172	2 848	2 989	3 044	3 144	3 289	3 479	3 714	3 994
Náklady	mil. eur	3 216	3 160	3 232	3 410	3 512	3 214	3 291	3 358	3 473	3 634	3 839	4 090	4 383
Odpisy a opravné položky	mil. eur	171	179	194	198	214	206	194	202	212	224	237	251	267
Nákladové úroky	mil. eur	17	16	15	12	13	12	14	15	16	17	18	18	19
Výsledok hosp. pred zdanením	mil. eur	206	228	202	209	174	135	192	211	227	243	259	275	293
EBIDTA	mil. eur	394	423	410	418	401	352	400	428	455	483	513	544	580
ROA	%	5,9%	6,2%	5,3%	5,4%	4,5%	3,4%	5,0%	5,4%	5,7%	6,0%	6,3%	6,5%	6,7%
Celkové aktíva	mil. eur	3 510	3 668	3 804	3 872	3 887	3 907	3 880	3 922	3 977	4 047	4 132	4 230	4 343
Neinvestičné dotácie	mil. eur	16,00	20,00	15,00	18,68	28,01	31,57	21,54	29,00	29,00	29,00	29,00	29,00	29,00
Investičné dotácie	mil. eur	39,00	5,00	36,00	19,72	8,79	7,87	19,40	30,70	30,70	30,70	30,70	30,70	30,70

Výnosy	Priemer 2015/2020 + prevádzkové dotácie + účinok investície, rast pre roky 2022 až 2027 vo výške 1,5%
Náklady	Zníženie zavedením pokročilých technológií
Pridaná hodnota	Zvýšenie v dôsledku zvýšenia produkcie s vyššou pridanou hodnotou
Odpisy	Mierne zvýšenie v dôsledku realizácie investícií
Nákladové úroky	Zvýšené o nákladové úroky z úverov poskytnutých na investície v rokoch 2022-2027
Neinvestičné dotácie	Zahrnutý len nárast podľa návrhu vo vertikále
Investičné dotácie	30% z celkových investícií zhruba 111 mil. eur
Celkové aktíva	Premietnutý prírastok majetku z investícií z verejných zdrojov a premietnutie zisku do stavu majetku
Výpočet EBIDTA	Výsledok hospodárenia pred zdanením + odpisy + nákladové úroky
ROA	Výsledok hospodárenia pred zdanením / celkové aktíva

Vývojové grafy modelu:

Komentáre k vertikále:

Údaje v lesnícko-drevárskej vertikále zahŕňajú tieto sektory: SK NACE 02 Lesné hospodárstvo, SK NACE 16 Piliarska výroba a SK NACE 17 Celulózo-papierenský priemysel

EBITDA - zvýšenie EBITDA v dôsledku zvýšenia kvality produkcie surového dreva a vyššej produkcie výrobkov s vyššou pridanou hodnotou (lepené drevo, komponenty pre drevozodomy, obalový papier). EBITDA vzrastie o 30 mil. eur ročne (9 mil. eur v odvetví LH a 21 mil. eur v odvetví spracovania dreva), z čoho bude možné splácať investičné úvery na spolufinancovanie investícií.

ROA – predpokladané zvýšenie rentability aktív je na úrovni 0,30% ročne (0,16% v odvetví LH a 0,36% v odvetví spracovania dreva)

Riziká modelu:

Do výpočtov sa berie súbor podnikov, ktoré majú okrem sledovanej komodity (produkcia dreva a jeho spracovanie) aj ďalšiu produkciu a pridružené činnosti. Z tohto hľadiska ide o samostatné posúdenie rozvoja vertikály a efektívnosti investícií a dotácií na pôdoryse celkovej ekonomiky podnikov. Vplyvom investícií na ďalšiu produkciu sa ďalej môžu navýšiť, čiže celkový vplyv investícií na výnosy pre celkovú produkciu u predmetných podnikov bude väčší.